

(İki Perdelik Oyun) -Komed-

KİŐİLER

MUHTAR

KÖY İMAMI (Hoca)

ALİ AĞA (Bir köylü)

DERVİŞ AĞA (Diğer bir köylü)

ÇIRAK

KAHVECİ

ONBAŞI

SİĞİRTMAÇ

YABANCI

ANA

ÇOCUK I

ÇOCUK II

MÜFETTİŞ

(Olay, zamanımızda geçer.)

I. PERDE

(Perde açılmadan önce, eski bir gramafonda çalınan eski bir Őarkı duyulur. Bu Őarkı, dedelerden kalma bir Őarkıdır. Őarkı devam ederken perde açılır. Sahnede, bir köy kahvesinin önündeki yazlık bahçe görölmektedir. Kahve yapısı sola düşer. Kahveci veya çırağı kahveleri getirirler. Sağda, hemen dipte köyün bahçeleri yer alır. Kahve bahçesinin çevresi çitle çevrilidir. Sahnede ön sağda ve ön solda olmak üzere iki masa vardır. Sağdaki masada Hoca ve Muhtar oturup sohbet etmektedirler. Soldaki masada ise Ali Ağa, Derviş Ağa tavlâ oynamaktadır. Kahveci, bahçe çitinin önüne serili hasıra oturmuş, bütün piyes boyunca bitiremeyeceğı bir ekmek kabuğunu kemirmektedir. Çırak girip çıkar. Her iki masada oturanlar, başkalarıyla ilgilenmezler.)

MUHTAR — İşte böyle,hoca efendi,akşam bir sıtmadır tutturdu.Bilâder,kaç yıldır çekerim bu haltı.Bu köyde doğdum,büyüdüm,kendimi bildim bileli dişlerim birbirine vurur vurur tambura gibi.

HOCA — Beni de yakalar,beni de,muhtar.En korktuğum şeydir mubarek.Yaz gelir,vallâhi,ağzıma bir meyva koyamam.E,sen söyle baklava hakkı için sen söyle,dünya taamını tadmaya mezun olan bizlere bu komaz mı?

MUHTAR — Öyle,hoca efendi,öyle.Hâlbukim ben ava gitmeye niyetlenirdim.Nerden gidersin?Sonra üzerinize afiyet,bizim köpek de pek hastalandı.Ağzına bir şeyler koyabilirsen aşk olsun.Çok fena,çok fena canım sıkılıyor.

(Konusmaları sessizce devam ederken soldaki masadan)

ALİ AĞA — Dervişçiğim,efendime söylüyeyim,sen marsa doğru gidiyorsun,efendime söylüyeyim,yani kahveler senden yani.

DERVİŞ AĞA — (“r” leri söyleyemez;kızgın) Zay zay değil ki,kemik payçası...Ataysın,biy tüylü denk getiyemezsin.

ALİ AĞA — (Oynamaya devam eder.) Efendime söylüyeyim,yani şu birinci pul;şeş yek miydi?Efendime söylüyeyim,yani neydi?Düşüş mi?Demiryolu yavrum.Efendime söylüyeyim,al bu da senin için.(Onun tarafından atar.) (Devam ederler.)

MUHTAR — İşte böyle,hocaefendi.Ne avdı o,ne av vik vik diye bizim köpek seğirtiyordu.

HOCA — Of karnım,çok fena.Geçen akşam bizim kaşık düşmanı bir mugaddi taam yapmış.(Esner.) Çaldım kaşığı,çaldım kaşığı. (Sessizce devam ederler.)

DERVİŞ — Ah,Aliciğim zay zay değil ki.Biliysin sen,fena oyuncu değilim.Kabahat hep zayda.Biliysin bu haltı iyi beceyiyim. (Devam eder.)

HOCA — Ah,muhtar,şöyle bir sini pilâv olsa şimdi.Çalsak kaşığı.Arkadan bir hoşaf ya da ayran...Ahhhhh.

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim,bu oyun da böylece biter. (Tavlayı kapar.)

DERVİŞ AĞA — Ah Aliciğim,vallahi biliysin,bu oyun benim için kolaydı ama suç hep zayda.Kaç el bekledim duydum.

MUHTAR — (Yan masaya dönüp) Ne oldu Derviş Ağa,yine oyunlar sende mi?Koç kaç oldu bu?

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim,Dervişcik yani,efendime söyliyeyim,dörde karşı sıfırdı,sonra efendime söyliyeyim yediye karşı yani bir oldu. (Hoca ve Muhtar,sandalyelerini alıp bu tarafa yanaşırlar.)

HOCA — Desene kahveler yine Derviş Ağadan,ha?

MUHTAR — (Kahveciye bağırır.) Hayri Ağa,hey Hayri Ağa...Sağar adam ne olacak?Sana diyorum.Hayri Ağa...İşitmez.Oğlum,ustana söyle gelsin.Şu tavlayı da kaldır.

ÇIRAK — (Yaklaşır.) Tavlayı mı? (Tavlayı alırken lokumu da almak ister.)

HOCA — (Atılır.) Bak kerataya!Bırak bakalım o cennet taamı lokumu.Burada tavla

gürültüsünü lokumun hatırı için dinleriz. (Lokumu ağzına atar.) Of,içim bayılıyordu açlıktan. (Sakalına dökülen lokum unlarını eliyle temizler.)

ÇIRAK — (Ustasının yanına gitmiştir.Ekmeği yemekte olan kahveciyi itekler.) Haydi kalk,seni sesliyorlar.

KAHVECİ — Dün akşam mı?Evet ne olacak üç tebeşirli çizdim.

ÇIRAK — Değil usta,değil.Muhtar emmi,seni çağırıyor.

KAHVECİ — Evet,hep tebeşirli...Ne edeceğiz şu adamlarla?

ÇIRAK — (Kolundan tutarak) Gel usta,gel.Muhtar seni, seslendi. (Çekerek götürür.)

KAHVECİ — Ne çekersin beni manda güder gibi?

MUHTAR — Gel sağarıım,gel.İçtiğimiz kahvelerin hepsi Derviş Ağadan.Anladın mı?Hepsi.Parti ona kaldı.

KAHVECİ — Bizim parti mi?Ona lâf yok.

MUHTAR — Hay Allah iyliğini versin.Ne partisi?Onu da nerden çıkardın?

KAHVECİ — Yaa,ak koyun,kara koyun seçimlerde belli olacak.Görürüz kim kazanacak.

MUHTAR — Canım usta,dinle.İçtiğimiz kahveler var ya?

KAHVECİ — İçtiğiniz,evet.

ALİ AĞA — Bak dört tane.

KAHVECİ — Evet,beş tane;ne olacak?

DERVİŞ AĞA — Dört,Hayri Ağa,dört.

KAHVECİ — İşte kendi de diyorsun,beş...

MUHTAR — Canın cehenneme,haydi git,(Bağırır) onlar Derviş Ağadan (Kahveci,"beş", "beş", "beş" diye sayıklayarak gider.)

HOCA — Vallâhi,bu sizin oyunuzdan bir şey anlamam,baklava hakkı için anlamam.

ALİ AĞA — Yoo,efendime söyleyeyim,yani,bunun lezzeti başka..Başka,efendime söyleyeyim.Başka lezzet...

HOCA — (Keser) Sus,sus günaha girersin. "Lezzet" kelimesinin böyle şeyler için ağza almak günahdır.Canım yemeklere,o tatlı ve (bilgi yelpazesini.net) mugatti taamlara karşı hakarettir bu. (Ağzını şapırdatır.) Lezzet,evet lezzet...Nasılı tatlı lâfız değil mi?Lezzet,mülezzim,izaz hep aynı.

MUHTAR — Yemek lafı açılmaya görsün,hemen başlarsın.

DERVİŞ AĞA — Ya,sahih,demiyvey,hemen başlay..

HOCA — Bırakın anlatayım.Lâfı bile hoştur.Yemek vesselâm.Dünyaya niçin geldin?Yemek için.Demin bir nebze muhtara da anlattım ya.

MUHTAR — Evet,yarıda kaldı.

HOCA — 8Arada sırada geçirir,koca göbeğini okşar.) Akşam yemeğinde bizim köroğlu,erişte yaptı.Hem de yoğurtlu...Yağ akıyor mübarekten.Onu mideye indirdik,yanında hoşaf,arkadan,Hamdi Ağanın ölümüne yaptıkları helvayı sofraya koydular.O da indi mideye.Çal kaşığı,çal kaşığı.Eh,göbek burnuma vardı.Yatsı namazını kılarken...

DERVİŞ AĞA — Hoca efendi,"yatsı" dedin de aklıma geldi.Şu yatsıyılayı niçin camide kılmayız cemaatle?

HOCA — Dur Allah'ını seversen,dur.Baklava hakkı için,dur.Muhabbetimiz tam revani gibi kıvamına gelmişti.Ne kesersin?Böyle dersiniz de hiçbiriniz gelmiyverirsiniz.Ha,dediğim gibi...Hay aksi şeytan şaşırıttırdın beni,Derviş Ağa.Evet yatsı namazını zor kıldım.

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim,gözlerin yani,efendime söyliyeyim,ha kapandı,ha kapanacak.

HOCA — Dur be, adam.Evet,gözler,ha kapandı,ha kapanacak.Eli kulağında,şöyle bir soyundum.Kaşık düşmanı yatağı serivermişti.Yastığa koyduğumu hatırlıyorum başımı.İşte o kadar.Baklava hakkı için doğru söylüyorum,hemen sızıvermişim.

MUHTAR — (Eğlenerek) Sarhoş gibi...

HOCA — Neûzübillâh.Baktım kapı çalınıyor."Güm,güm!" diye...Uyandım.

MUHTAR — İyi uyanabilmişsin.Geçenlerde beni ava çağırırlarken kapıyı yarım saat dövmüşler de ben uyanmadım.İyi geçti av...Tilki,hani kuyruğu alacalıydı ya,işte o...Önümde kış kış kaçı...

DERVİŞ AĞA — Şu tahsildaya veydiğın tilki mi?Sen onu vuymamışsın ki...Senin yanaşma vuymuş.

MUHTAR — Yanaşma mı?Hadi canım,silâh bile alamaz eline.

DERVİŞ AĞA — Öyle deme,muhtay,öyle deme...Ben biliyim onun avcılığın...Geçenleyde beyabey gitmiştik ya...

MUHTAR — Sen mi?

HOCA — Süphanâllah,on defa süphanâllah.Canım,şimdi kim konuşuyordu?

MUHTAR ve DERVİŞ AĞA — Ben.

HOCA — Sizden evvel?

MUHTAR ve DERVİŞ AĞA — Sen.

HOCA — Öyleyse bırakın konuşayım;lâfı ağzıma tikiyorsunuz.

KAHVECİ — (Yerinden fırlayarak gelir.) Ne beni mi çağırdın,hoca efendi?

HOCA — Al sana.Bir de sen eksiktin.

KAHVECİ — Dört çay mı?Ha?

HOCA — Ey ümmeti Muhammet'in sağırı,seni kim çağırdı?Vallâhi çıldıracağım.Hey Allah'ım,git,efendim git,çay filân istemiyoruz.

KAHVECİ — Filcan mı?Filcanda çayı sen nerde gördün,hoca efendi?Ha?Çay mı?Ha?

HOCA — Hay batasın yerin dibine.Git Allah'ım git,baklava hakkı için git.

KAHVECİ— Baklva gibi mi olsun?Ha?Yandan şekerli içerdin ya?

ÇIRAK — (Atılır) Gel,gel,çay istemiyorlar.

KAHVECİ — Yo,bir şey dediğim yok.Çay isterler sonra cayarlar. (Söylene söylene yerine oturur,gevelemeye devam eder.)

HOCA — Ne baş belâsı bu böyle.Yere batasica.Allah'ım.

MUHTAR — (Fırsattan istifade ederek) Ha,tilkiden bahsediyorduk,şu alaca,kuyruktan.Ne kuyruktu sen gördün,Aliciğim.

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim.Görmeye gördüm amma,efendime söyliyeyim,yani

öyle alaca filân değildi,efendime söy...

HOCA — Vallâhi çıldıracağım,bırakın anlatayım,canım.Ne olacak hep aynı döl bunlar. (Kızır ve sandalyede geriye döner.) Sakallıymış,hocaymış,hürmet yok,efendin.Yok efendim,yok.Ne bilirler.Lâf anlatıyoruz...

ALİ AĞA — Ha,"lâf" dedin de aklıma geldi.Efendime söyliyeyim,yâni efendime söyliyeyim,şu Arslan Ağanın bana ettiği doğru mu?Efendime söyliyeyeyim,tarlamı bilirsiniz,efendime söyliyeyim,taşı koyduk onun tarlayla benimki arasına.Efendime söyliyeyim,sürmüş ta içerden,bir şey dedim de beni mahkemeye vermiş,efendime söyliyeyim...

HOCA — (Alayla) Efendime söyliyeyim,yâni,efendime söyliyeyim yâni.Çıldıracağım yahu.Durun anlatayım.Ne demiş Hazreti Muhammet?Ne demiş bilir misiniz?Nerden bileceksiniz? (Yerinden fırlar,vaaz verir gibi) Ey Ümmeti Muhammet,senden gayri kişi lâ ederken sen dinle lâf etme,ancak, "İzâca... Neydi o?İzâca...unutturdunuz,vallâhi.

MUHTAR — Hoca,bir şey deyiver,biz anlamayız.

HOCA — Her ne ise...

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim,beni mahkemeye vermiş yani,efendime söyliyeyim.

MUHTAR — (Hemen katılır.acı acı) Benim köpek de çok fena hasta oldu.İştahı kesildi.Ağzını bıçaklar açmıyor.

HOCA — Bir taraftan karnım ağrıyor,bir taraftan sizin köpekleriniz,tarlalarınız.Bırakın,lâfı ağzıma tıkamayın.Karnım.Akşamki hamur aşısı yapıyor bu işi.Epeyce de yedim.Ha anlatıyordum.Kapı “güm” “güm” diye vuruldu. (Masaya vurur) Hemen kalktım.

KAHVECİ — (Yerinden fırlar) Ha?Çay mı?Yeni demledim ya,yeni.

HOCA — Hay Allah'ım.Yine bu adam mı?Git,git,git haydi.

KAHVECİ — Ha?

HOCA — “Git” diyorum.(Bağırır.) Git,git.

KAHVECİ — Hoca olacak,hem çağırır,hem de “git” der.Taze demledim.(Geçer oturur.)

HOCA — (Nefes alır.) Nerde kaldık?Ey Yârabbi.Evet kapı “güm” “güm” diye vuruldu.(Yine elini vuracak olur,muhtar tutar ve kahveciyi gösterir.)Baktım üzerim giyinik.Hem de yenileri giymişim.”Vay” dedim kendi kendime.”Yenilerle yatmışım.” Kapıda bir palabıyk...Uşak kılıklı adam...”Ne istersin?” dedim.”Efendi sizi ziyafete çağırıyor.” dedi.Ziyafet mi?Hemen fırladım.A,a,a yollar tertemiz.Koca koca saraylar.

MUHTAR — Sonra?Rüya,vallâhi,rüya.

HOCA — Bir konağa geldik.Girdik içeri.A,a,a.Bir sofraya,amma alafranga...”Geç,başaya

otur.”dediler,”Sen hocasin.” Geçtik kurulduk.”E,başlıyalım.”dediler.”Hemen”diye cevap

verdim.Beni oraya götüren uşak kılıklı adam yanıma yaklaştı.”Çorbadan mı?” dedi.”Eee,tabii.” dedim.”Peki” dedi,”Hangi çorbadan istersiniz?” “Hangi çorbadan mı?”

Dur muhtar,sen kaç çeşit çorba bilirsin?

MUHTAR — Ben mi,hiç,sanki işte...Çok bilirim.Sayayım.(Oradakilerin hepsi parmaklarıyla kendi kendilerine saymaya başlarlar.) Bir pirinç çorbası,keklikle olur,tavşanlısı daha iyidir.Sonra şehriye,tarhana...sonra?...Çok bilirim şimdi aklıma gelmiyor...

HOCA — Var mı daha bilen ?

ALİ AĞA — Efendime söylüyeyim,un çorbası yani.

DERVİŞ AĞA — Tayhana çoybası.Ama muhtay söyledi.

HOCA — Yo bilemezsiniz,bilemezsiniz.Bakın,o uşak kılıklı adam bana neler dedi. (Hoca,bu ikili konuşmaları sesini değiştirerek belirtir.) “Hangi çorbadan istersiniz?” (Kaykılır.) “Hangileri var?” “Efendim,pirinç çorbası,şehriye çorbası,şehriye çorbası çeşit çeşittit,tel,gül,sümbül şehriye,sonra işkembe,düğün çorbası,midye çorbası,balık çorbası,sebze çorbası,terbiyeli terbiyesiz tavuk çorbası.

MUHTAR — Ne çokmuş be?

DERVİŞ AĞA — Peki hoca,sen hangisini getiydin?

HOCA — Ben mi?Aşçıbaşına haber saldım.Büyükçe bir tabağın,kâsenin yâni,içine hepsinden biraz koydurdum.Seçemedim de onun için,sizim anlayacağınız.Ya.Çorbayı içtik,şöyle sandaliyeye bir dayandım.Kâseyi ittim.Bizim uşak hemen yanaştı.”E hoca efendi,etlilerden?” “Etlilerden mi?Hangileri var?” “Vallâhi efendim,çeşitimiz azca...Sayayım.” Başladı saymaya.”Tas kebabı,tencere kebabı,orman kebabı,yoğurtlu kebab,çömlek kebabı,talâş kebabı,yufkalı kebab,döner kebabı,rende kebabı,şiş kebabı...”Baktım daha da sayacak, “Getir,dedim yoğurtlu bir döner.Şöyle yağlı yağlı,bol biberli,üzerinde iki üç şiş.” Hemen getirdiler.Çaldım kaşığı,çok yağlıymış be.Hey sağar,bir su al gel.Bu döner kebabı pek yağlı.

MUHTAR — Hakikaten yağlı.

DERVİŞ AĞA — Buynuma kokmaya başladı.

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim,yalan da olsa dinliyoruz.

HOCA — Baklava hakkı için lâfımı hiç kesmeyin,dinleyin.Sıra böreklere geldi.Bizim palabıyık yanaştı.”Böreklerden hangisini istersiniz?” “Hangileri var?” “Efendim,su böreği,puf böreği,fincan,midye,nemse,el böreği.” “Sigara böreğinden getir?” “Peynirli,sade,kıymalı,hangisinden olsun?” “Hangisinden mi?Üçünden de biraz biraz olsun.” “Yanına hoşaf,komposto,bir şey istemez misiniz?” “Komposto mu?Hangileri var?” “Çilek,al...” “Peki,yeter...çok koyun da getirin...” Börek geldi...Komposto da geldi.

DERVİŞ AĞA — Hoca,mendilin vay mı?

HOCA — Baklava hakkı için lâfımı yarılama.Arkadan tatlılar, “Efendim hangisini istersiniz?” “Hangileri var?” “Efendim çeşidimiz az.Hanım göbeği,tulumba,vezir parmağı,has lokma,saray lokma,bal lokma,samsa tatlısı,bohça tatlısı,Giresun tatlısı,revani,tel,ekmek kadayıfı,sonra sütlüler,en sonra,baklava... Aman getir.Getir baklava.Bir dersin iki dersin lüp,üç dersin,şup,dört dersin,şup...Sizin anlayacağınız...ham hup,şaralop...

MUHTAR— Sonra?

HOCA — Sonra,bana bir torba altın.Duaya başladım...(Duayı sessiz mırıldanır.Sonra ellerini açıp yüksek sesle:) Allah ziyafet sahibinin kesesine bereket,bizim ağzımıza da daimî lezzet lütfeyleye...

HEPSİ — Amin,aminnnnn.

MUHTAR — “Amin” dedik ama bir şey yiyemedik biz.

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,yani,bizim hoca delirmiş...Nerde bu ziyafet hoca,nerde?

DERVİŞ AĞA — Kim veymiş bu ziyafeti?Neyde?Ne zaman?

HOCA — Bilmiyorum.

MUHTAR — Nasıl olur?

HOCA — Baklava hakkı için bilmiyorum.

DERVİŞ AĞA —Peki sen neyeye gittin ziyafet diye?

HOCA — Bilmem.

MUHTAR — Şaştım kaldım.

HOCA — Bir söz vardır bilir misiniz?Aç horoz kendini arpa ambarında sanırmış.İşte öyle.

MUHTAR — Yine anamadım

DERVİŞ AĞA — Annadıysam,arap olayım.

HOCA — Canım,rüya görmüşüm.Yuya,Deyviş Ağa,yuya göymüşüm.

DERVİŞ AĞA — Niçin “yuya” diyorsun?“Yuya” de,”Yu...ya.

MUHTAR — Ruya mı?Ben de hakikat sanmıştım.

ALİ AĞA — Efendime söylüyeyim,fakat yani nasıl oluyor da hoca o kadar,efendime söylüyeyim,yemek adı biliyorsun,yani...Efendime...

(Resmî giyimli jandarma onbaşı girer.Terlidir.Kasketi elindedir.Kasabadan geldiği bellidir.)

ONBAŞI — Selâmualeyk...

HEPSİ — Ve aleyküm selâm,hoş geldin onbaşı.

MUHTAR — Hoş geldin onbaşı...

ONBAŞI — Cümleten,ne derler ona,hoş bulduk.

MUHTAR — Çok kaldın kasabada onbaşı?

DREVİŞ AĞA — Sahih,onbaşı,neyede kaldın?Meyak...

ONBAŞI — Hiç,vallâhi,bizim şeye,kaymakama,sonra,şeye,şey maarif memuruna filân uğradım da.

MUHTAR — (Kendi kendine) “Bizim kaymakam.” Boyun kopsun.

ONBAŞI — Sonra da mal müdürünü ziyaret ettim. “Artık bizim,şeyleri anlayıverin,vergileri versinler.” diyor.Tahsildarı dayıyacak kapıya...

MUHTAR — Topluyoruz.Daha ekin gelmedi.Bankanot kesmiyoruz ya.

ONBAŞI — Size bir haberim de var.

HOCA — Hayrola,”Hayırlı olsun.” deyin.

ONBAŞI — Köye bir muallim veriyorlar,maarif memuru söyledi;şöyle bir çıtlatıverdi.

MUHTAR — Oh,ne iyi.

HOCA — (Keser.) Malimi nidecek,elli altmış haneli köy.Para para;mektep yaptılar.Bizim hoca parasını zor veriyorlar.Para veren yok ya.Al sana bir batman buğday,biraz da fasulye...”Peki para?” “Ha, o yok.” Bir de malim besleyecekler. “Malim,malim,öğle namazı kaç rekattır?”desem,apışıp kalır.

DERVİŞ AĞA — Duy,hoca,sahih,onbaşı ne zaman veyecekler?

ONBAŞI — Durun söyliyeyeğim,şu şey memuru,neydi o muhtar,dilimin ucunda,ha,evet,maarif memuru var ya,burnundan konuşan adam,dedi kiLBurundan konuşarak taklidini yaoar.) “Şey sizin köye yeni bir öğretmen veriyoruz.”

KAHVECİ — (Yanaşarak) Onbaşı,çayı yeni demledim?

HEPSİ — Aman...

KAHVECİ — Ha?Yeni demledim,vallâhi.

ONBAŞI — Dur konuşuyoruz,şey görüyorsun.

KAHVECİ — Taze değil mi?Demin attım çayı.Kan gibim,tavşan kanı,muhtar.Tavşan kanı.(Gider.)

MUHTAR — Peki,peki...Getir bir çay...Tavşan gibim...Sen tavşanı nerde gördün?Sanki.

ONBAŞI — Evet,kaymakam dedi ki...şey,ben de şeyini şey yaptım...Mal müdürü...tüf...İyice şey oldum.

MUHTAR — Evet,maarif memuru?

ONBAŞI — Hey babana rahmet.Maarif şeyi...öğretmen,yani malim gelecek dedi.Sizin şeye,köye...

ALİ AĞA — Anladık,efendime söylüyeyim.Geç.Sonra?

ONBAŞI — İşte,o şey,malim,şey,daha mektebinden yeni mezunmuş...

HEPSİ — Yeni mi mezunmuş?

ONBAŞI — Şey,maarif şeyi dedi ki “Çekeceğiniz var...o şeyden.”

HOCA — İşte buna “hoşafın yağı kesilmek” denir.

ONBAŞI — Hem bu köydenmiş...

MUHTAR — Bu köyden mi?Yo,yo...öğretmen mektebine bizim uşaklardan kimsecik gitmedi.

ONBAŞI — Şeyini,neydi o?Şeyini muhtar,ismini söyledi maarif şeyi amma unuttum.

MUHTAR — Bizim köyden kimse gitmedi oraya.

ONBAŞI — Adını dedi,unuttum.

DERVİŞ AĞA — Onbaşım.Hatırlamaya çalış,onbaşım.

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim.bu yeni yetişme malimler de çok tuhaf,efendime söyleyeyim.Çocuklara bir şey öğretmezler.

ONBAŞI — (Kendini zorlamaktadır.) Adını hatırlayamadım.Şey,,,şeye,yere batsın şeyi...Muhtar,bana şeyli,mimli bir isim söyle...şeyli...

ALİ AĞA — Mimli isim mi?Efendime söyleyeyim.O da ne demek?

MUHTAR — Mehmet,Mahmut...

HOCA — Muhammet.

MUHTAR — Macit,şu meşhur bir avcı var ya...

DERVİŞ AĞA — Bildim,biliyim ben onu.

HOCA — Mevlût...

KAHVECİ — (Yerinden fırlar.) Suya gitti. Ne edeceksiniz?

HOCA — Kimi?

KAHVECİ — Suya gitti.Ne edeceksiniz?Mevlût suya gitti.

MUHTAR — Kim çağırđı,Hayri Ağa?

KAHVECİ — Suya gitti.Ne edeceksiniz?Mevlût suya gitti.

HOCA — Haydi git,otur,git.Mevlût'ü filan çağırđan yok.

KAHVECİ — Suya gitti.(Diye söylenerek yerine oturur.)

ONBAŞI — Şey mimli isimleri sayardık...

MUHTAR — Evet,Mehmet,Muhammet...

HOCA — Mahmut,Mevlût.

KAHVECİ — (Yerinden,kızgın) Suya gitti...

ONBAŞI — Değil,şey,durun şeyinin,neydi muhtar,babasının ismini de deyiverdi.Şey Veli mi dedi,deli mi dedi...Şeymiş,çoban,ebet çobanmış şeyde.

MUHTAR — Kör Veli mi?

DERVİŞ AĞA — Evet,onun biy oğlu vaydı...Adı Muyat,evet.Muyat.

MUHTAR — Tamam,ben de hatırladım,bir gün ava çıkarken torbayı unutmuştım da alıp getirmişti evden...Fakat o bacak kadar çocuktur be.

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim,yani Kr Veli öldüğü zaman ocuk,efendim söyliyeyim,pek ufaktı,yani,onu bir tahsildar aldı gitti kasabaya.

MUHTAR — Evet,hatırladım.Bir gün avda bizim köpek,vik vik tavşanı kovalıyordu...Tavşan kulaklarını şöyle dikmiş...Tam önüme geldi.iftelyi omuzladım.Bir de ne göreyim?O dediğiniz ocuk iftenin ucunda görünüyor.Tavşanı da kaçırdık.

ALİ AĞA — Vay anasını,demek o ocuk gelecek.O hırsızın biridir.Kala kala,efendime söyliyeyim,koca köy ona mı kaldı?

ONBAŞI — Ben kr şeyi,neydi o?şey...

MUHTAR — Veli.

ONBAŞI — Evet,ben kr Veli'yi filân bilmem.Yalnız şunu bilirim.şu çiçeği şeyinde,burnunda yeni öğretmenler nereye giderlerse şey yapıyorlarmış,şey kök sktryorlarmış.Ya.

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim,ben şimdi iyi hatırladım,efendime söyliyeyim,o çocuğu...

DERVİŞ AĞA — Th canına be.Ben neden hatıylamıyım.

MUHTAR — Derviş Ağa,nasıl hatırlamazsın.Hani çoban Kör Veli vardı.Bir gözü sakattı.Köyün davarını güderdi.

ALİ AĞA — Şöyle böyle on beş yıl önce,efendime söyliyeyim.

DERVİŞ AĞA — (Kendini zorlar.) Köy Veli...Köy Veli...Hah!Bildim.Kâzım Ağanın çobanı idi önce.

MUHTAR — Hah,ayağını bastın,kaldır.

DERVİŞ AĞA —Çocuğu da hatırladım.Amanın,bu hükûmet ne ettiğini bilmiyoy.Yahu o çocuk öğretmen olayak buyaya gönderiliy mi?

Ali AĞA — Efendime söyliyeyim,buraya gönderilmesini bırak.Onu örtmen yapanlarda kabahat.

HOCA — Ağalar,deminden beri dinlerim.Hele bana da çıtladın da şu malim denen adamın cemazülevvelini biz de öğrenelim.Değil mi ya?Biraz sonra köye gelecek,caminin karşısındaki mektebinde bizim gibi kâmil bir hoca ile aşık atmaya kalkacak.Atamaz ya,baklava hakkı için,atamaz ya,sözün gelişi.Biz nerde,malim nerde?

MUHTAR — Çok güzel söyledin,hoca...Hele böylesine malim.(Kızgın) Ne malimi canım,öğretmen...Evet,dediğim gibi.Bunun (bilgi yelpazesini.net) ne anasında ne babasında hayır vardı.Baba içkici,sarhoş,eli uzunun biri...Anayı hiç sorma.Köyden atacaktık da araya ölüm girdi...Bizi bu rezillikten kurtardı.Ava giderken,kaç kez,kaldır çifti vur şu kadını,diye düşünmüşümdür.

HOCA — Vay vay,demek böyle?

DERVİŞ AĞA — Böyle ya...Çocuğa ne deysin?Aymut dibime düşey...Atalay sözü bu.

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,köyde biraz daha kalsaydı,efendime söyleyeyim,bütün çocukları da kendisi gibi yapacaktı.İmdada o şişman tahsildar yetişti,aldı götürdü.Efendime söyleyeyim,çocuklarımız kurtuldu.

DERVİŞ AĞA — Yanlış söyledin.Kuytulmadı.İşte şimdi kapana giydi çocuklayımız.

DİĞER ÜÇÜ — Çok doğru dedin.

HOCA — Vay,vay...Böyle bir adamı buraya malim veriyorlar.Tüh,tüh.Kıyamet ağalar,kıyamet...Evelki gece bizim kaşık düşmanı,tavuklu bir pilâv yapmıştı.Mevlût okumuştum ya...Sabrilerde...Bir tavuk göndermişler...Bakkala da yasin okuduk;bir yarım okka pirinç...Pilâv yerken...Budu şöyle yakaladım..Derken "Kadın,kalk bir su ver." dedim...Sofraya otururken suyu almaz yanına.Ne derse beyenirsiniz? "Görüyorsun yemek yiyeceğim,sabreyle...Yemek yerken su içilmez." Dünya değişti...Kıyamet.Şuna bak,hırsız,uğursuz bir ananın,hırsız uğursuz oğlunu böyle namuslu bir köye malim veriyorlar.Sonra da malim dikilir başına.Ne.Ben öğretmenin...Öğretmen değil,oyuncu bunlar.Masum sabü sübyana köçeklikten başka bir şey öğretmezler.

MUHTAR — Ne oyunlar,hoca,görsen...

HOCA — Allah göstermesin!

MUHTAR — Zimbırtı etmekten başka bir şey bilmezler...Bilseler...Amenna,başımızın üstünde yerleri var...Ne gezer onlarda bilgi...Mektep dediğin sessiz gerek...Bunlar da öyle şey arama,Bir gürültü bir patırdı.Çalgılar,davullar.Bakin geçenlerde kaynatamın köyüne gittim ya...Beraber ava gidecektik olmadı...O köyde bir mektep var...Bir de kıranta bir malim...Malim değil tam malim beg...Mektepte tek gürültü yok...Çocuk tıs der,yapıştırırmış tokadı...Yana yattın tokat...Çamura battın tokat...Bizim kaynata dedi ki çocukları dövme için öyle kabahatler yüklüyormuş ki...Kaynatam bile bulamazmış o kabahatleri...Bilirsiniz ne keskin avcı olduğunu hâlbuki...E,köylü memnun...Çocuk dediğin dayakla terbiye edilir...Bunlarda öyle mi ya?Talebesi

çalar,malimi,müdürü oynar.

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim.Muhtar,yâni,efendime söyliyeyim,çok doğru lâf ettin.Mektep dediğin yerden çit çıkmaz...

HOCA — Öyle,baklava hakkı için söyle...Mektepte şöyle bir değnek bulunur...Babası çocuğu elinden tutar,getirir hocanın önüne,çocuk zırıl zırıl titrer.Babası: "Al,der,hoca efendi...Al,eti senin,kemiği benim." "Et" dedim de aklıma geldi...Ne iyi...

ONBAŞI — (Keser.) Ağalar,ne diyecektim,tam dilimin ucundaydı.Lâfa boğulduk...Ne edelim de şu şey,malim bu köye gelmesin...Geldi mi,şey,şeyi gürültüyü sen seyret o zaman.

DERVİŞ AĞA — Öyle,öyle ya.Yayın bizim oğlan: "Baba" deyecek, "E?Bak ben çalışıyorum.Sen kalk da oyanayıvey..." Öyle malimin yetiştiyimesi böyle oluy,istemeyiz.O malimi...

MUHTAR — İstemeyiz ya...Fakat ne edelim de şu adamı sokmayalım köye?

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim,kaymakam,yani bir istida pulluyalım.16 kuruşluk bir pul,efendime söyliyeyim...

MUHTAR,ONBAŞI — Kaymakama mı?

MUHTAR — Yooo,olmaz.Gelir buraya vermeyiz çocukları okula.

DERVİŞ AĞA — Sen deme muhtay,böyle...Zoyla alıy lay.Hapse atıyoylay,sen biliysin...

ONBAŞI — Durun,ne diyecektim?Ha,Ali Ağanın dediği doğru.Benim şeyime,aklıma da hoş geliyor.Şeye bir istida verelim,kaymakama.

MUHTAR — Ne yazacağız?

HOCA — “Kötü bir adam olma ve aynı zamanda köy ehali tarafından böyle tanınma hasebiyle buraya tayin edilmemesi.” Filân yazarız...

MUHTAR — Peki kim yazacak?

HEPSİ — Kim mi yazacak?Ya...

MUHTAR — Hiçbirimizin eli kalem tutmaz.

ALİ AĞA — Çok kötü,efendime söyleyeyim.Koskoca köyde yani,efendime söyleyeyim,bir eli kalem tutanımız yok.

MUHTAR — Kasabaya inince bu işi yapalım.Orada bir arzuhalci var,topal.Hükûmet dairesinin yanında.Ona götürürüz bir tavuk,biraz da yumurta;olur biter...

ONBAŞI — Şey,ne diyecektim?Hepsini yazarız,vallâhi.”Şey deriz,şeyli onu şey yapmıyor,istemiyor köylü.”

MUHTAR — Onları uydurmak kolay...

ONBAŞI — Bakın ben size şey yaptım söylemeyi unuttum.Şey,öğ... malim ne demiş maarif

memuruna biliyor musunuz?

MUHTAR — Ne demiş?

ONBAŞI — “Bilirim,şey o köyde bataklık vardır...Şey sıtımadan,ehali kırılır.Evleri berbattır.Çocukları,şeydir,hayduttur.Ben hepsini şey yaparım.” demiş,islâh edecekmiş...

HOCA — Şu zıpçıktıların lâfına bak...Eğer gelirse,çocuklar,baklava hakkı için,camiyi taşlarlar.Namazda rükûya vardığımızda: “Bak,bak şu adamlar ne yapıyorlar?” deye arkamızdan alay ederler...

MUHTAR — Öyle olur.O öğretmenin yetiştireceği çocuk da kendi gibi olur.Dediğimiz gibi,yapalım.İstemiyoruz,vesselâm...İstemiyoruz.Az derdimiz var,bir de onunla mı uğraşacağız?Sonra çocuklar okumuş okumamış ne olacak?

DERVİŞ AĞA — Dağda koşulacak öküz,kıyda otlatılacak koyunlay olduktan sonra çocuklay bize gerek...

(Koşa koşa sığirtmaç içeri girer.Soluk soluğadır.)

SIĞIRTMAÇ — Aman muhtar emmi,koşun koşun...

MUHTAR — Ne oldu?

SIĞIRTMAÇ — Oh,yorulдум,çok koştum...

HOCA — Ne,de bakalım?Meraktayız?

SİĞİRTMAÇ — Benim kara koç var ya...Bilirsiniz delikanlı gibidir.Onunla Şükrü'nünkünü dövüştürüyorduk..Benimki bir kalktı...Böyle bir gerindi.

MUHTAR — Amma da uzattın...Kısa kes...

SİĞİRTMAÇ — Anlatıyorum...Benim delikanlı...Şöyle bir gerindi...Geçen sene Memiş'inkini de böyle yere sermişti.

HOCA — Ey,senin koyunun da,sen de...Anlat,anlat...Sonra ne oldu?

SİĞİRTMAÇ — Anlatıyorum ya...Benimki gerindi...Delikanlıdır be..."Heyt arslanım!" dedim...

HEPSİ — Anlat!...

SİĞİRTMAÇ — Deliçay taştı!...Nu tarafa doğru geliyor!

HEPSİ — Deliçay mı?

SİĞİRTMAÇ — Evet ya...O kazdığınız hendekleri,benim delikanlı gibi kolayca aşiverdi...

MUHTAR — Bir bu eksikti...

DERVİŞ AĞA — Geçen yıl ne kaday çok uğyaşmışızık.

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim,su gelmez deye köylü oraları hep ekti...Ne ziyan,ne zarar...

MUHTAR — O hendekler için çok uğraşmışızık...

ALİ AĞA — Şimdi ne yapacağıız?

HOCA — Ovayı su basacak...Evker yine göçecek,yazın da ısıtma,sazlık...Bak oğlum,bizim yoğurt ne oldu?Sizin köyde hep "Getireceğiz." derler de getirmezler mi?Böyle olmaz.

MUHTAR — Haydi ağalar,şöyle gidelim de bakalım,köye gelmesi yakın mıdır?

HOCADAN GAYRİSİ — Haydi...

DERVİŞ AĞA — Bakayız tabii.Ama bakmakla usta olunsaydı,köpekley hep kasap oluydu.

(Çıkarlar.Hoca yalnız kalır.Bir iki kere gerinir.Öğürür,esner.)

HOCA — İhtiyarlık.Benim o yerlerde ne işim var?Of,mis gibi bir şey koktu.Neymiş bu acaba?Of,ne koku,ne koku...Oğlum Mevlût,Mevlût oğlum,Mevlût...

ÇIRAK — Efendim,hoca efendi?

HOCA — Oğlum,bak bakalım bu koku nerden geliyor?Ne kokusu desem.Tereyağ değil...Sovan,hadi canım o da değil...Helvaya benziyor...Helva kavuruyorlar...Git,oğlum,bak,kim kavuruyor?

ÇIRAK — Hoca efendi,bir yerin mi...

HOCA — Bak edepsize,git oğlum,git dediğimi yap...(Çırak çıkar.)

HOCA — Baklava hakkı için,bu koku pek hoş...Fakat bu karnım bir türlü aman derman vermiyor...Of,of burgu burgu dönüp duruyor.Ö...Ö...Ö...Hey körr şeytan,nerden yersin o kadar...

(Çırakla yabancı içeri girerler...Çırak yabancıнын elinden tutmaktadır.)

ÇIRAK — Hoca efendi,bak...

HOCA — Ne oğlum?Hemen gönderdiler mi?(Arkası dönük) Ö...Ö...Yaladın mı yolda?Ö...Ö..Helva mı imiş?

ÇIRAK — Hoca efendi,bak,bak...

HOCA — Peki,anladık.Ö...Ö...Ö...Aman zaman vermiyor şu öğürtü...Helva mı,oğul?

ÇIRAK — Hoca efendi,bak kim...

HOCA — (Döner.) Vay,arslanım,buyrun...

YABANCI — Rahatsız etmiyeyim?

HOCA — Estağfurullah...Buyrun.Sandalyeyi çek,Mevlût...

ÇIRAK — Buradan geçiyordu,muhtar emmiyi sordu da getirdim...(Sandalyeyi çeker.)

YABANCI — (Elindeki bavulu yere,kenara bırakır,sandalyeye oturur.) Selâmualeyküm.

HOCA — Vealeyküm selâm...Muhtarı mı aradın,oğul?Onlar ağalarla beraber,suya gittiler.Sorma bu günlerde başımız dertte.

YABANCI — Hayrola?

HOCA — Sorma,oğul,sorma...Bizim bir Deliçayımız vardır.Boyna taşar...Baharın suya boğar,yazın da sıtmaya...Bu dert yetmiyormuş gibi ikinci bir dert daha çıktı başımıza...

YABANCI — Dertlerin devası da vardır.

HOCA — (Kendi kendine) Ne kokuydu?Nerden geldi bu da?(Açıktan) Tabî oğul...Senin anlayacağın köye bir malim vermişler.Sık boğaz ettiler,bir mektep yaptırıldılar.Cami yıkılacakmış kime ne?

YABANCI — Derdinizin muallimle ne alâkası var?

HOCA — Anlatacağım,sen şehirli bir kişiye benzersin.

YABANCI — Ya...

HOCA — şimdi köylü kaymakama istida pulluyacak,"Gönderdiğiniz malimi istemeyiz." deye...

YABANCI — İstida mı?

HOCA — Öyle ya...Öyle kişilerin böyle namuslu köylerde işi ne? (Yabancı önüne bakar.)

YABANCI — Yazık...

HOCA — Ne dedin,oğul?

YABANCI — Hiç, "İyi karşılayacaksınız adamı." diyorum.

HOCA — Lâyıktır,oğul,onlar her şeye lâyıktır.Sürülmeye de sövülmeye de.(Sükût)
Ha,oğul,unuttum.bakma kusura...Sen nerden geliyorsun?Hiç sormadan muhabbete daldık...

YABANCI — Ben mi?Hiçbir garip kişi...şu civar köylerde...(Durur)

HOCA — İşçi misin?Kıyafetin benzemiyor ya...

YABANCI — İşçi mi? (Bu buluşla sevinir.) Evet işçiydim.İş kapandı, "şöyle bir aranayım."

dedim...

HOCA — Bizim köye yolun düştü?

YABANCI — (Açılır.) İyi bildiniz...Sizin köyde iş bulabilir miyim acaba?

HOCA — Vallâhi,bilmem,işine ve adamına bakar...Ne iş yaparsın...Ben iyi bilmem ama.

YABANCI — Ne mi yaparım? (Durur) Her iş yaparım...

HOCA — Valî oğul,bakma buralarda duruyorum.Allah veya kader attı beni buralara.Yedi seneden beri bu köyde hocalık yaparım,fakat hâlini beğenmem bu köyün...Tembel hep bu köylü...Bk şu Deliçay,bunların değil dedelerinin bile başlarını yemiş...Bunlar kahvede pineklerler...Karıları da tarlalarda çalışır...Tavla,iskambil...Ben bunları hep görürüm ama söylemem...İlk geldiğimde Cuma hutbelerinde söyledim durdum.Güldüler...Ben de bıraktım (bilgi yelpazesini.net) dananın kuyruğunu,kimin elinde koparsa kopsun... (Sükût) Sana iş bulunur burada.Ağalar gelsin de,onlar daha iyi bilirler.

YABANCI — Her iş yaparım...Az çok anlarım...

HOCA — Bizim caminin duvarları çökecek...Cuma namazına bir iki ihtiyar gelir,onlara söyleye söyleye dilimde tüy bitti...Bu Allah evi,çökecek kim dinler.

YABANCI — Ben kalırsam,tamir ederim,hoca efendi...

HOCA — Eder misin?Hay sağolasın...Ö...Ö...Ö...(Öğürür.) Sonra oğul,benim karnımda bir hâl var...Pek o kadar bir şey yemem ama.İşte böyle...Ö...Ö...Pek fena olurum...

YABANCI — Çoktan beri mi efendim?

HOCA — Kendimi bildim bileli.Yapmadığım halt kalmadı...

YABANCI — Ben size bir ilâç vereyim,birebir gelir.

HOCA — Sahih mi?Deme Allah aşkına?Çok sevaba girersin,çok...Bu garibi sevindirirsin...

YABANCI — Estağfurullah...

(Bu sırada dışardan çocuk sesleri ve boğuşma gürültüleri iştilir.Ağlamalar,yuhalar.Vurlar.)

HOCA — Bizim köyün çocukları böyledir...Hep kavga...Bir işleri yoktur...Anaları da başa çıkamaz onlarla...

YABANCI — Ya öyle mi?Çok fena...

(Çocuk sesleri,ağlamalar devam ederken,gürültü sahneye yaklaşır.)

Ananın sesi — (İçerden) Vay,evlâdıma,vay.

HOCA — İşte,yine bir şeyler oldu.

ÇOCUK — (İçerden) Ah bacağım,ah anam...

YABANCI — Bir çocuk ağlıyor.Acaba ne oldu? (Ana kucığında çocukla içeri girer.Çocuğun bacağı sıyrık,kan akar.Etraflarında kalabalık çocuk kütlesi.)

ANA — Aman,hoca efendi...Çocuğa bir hal oldu...Bacağı kırıldı galiba...Ah evlâdım...ah...

ÇOCUK — Ah,bacağım,ah,bacağım.

HOCA — Ne oldu,ne oldu yine?

ANA — Ne olacak,giiti çocuğum...Derviş Ağanın koca oğluyla atışmışlar...Koca çocuk,ne ister benim masumdan... “Çeşmeden yok sen,yok ben dolduracağım.”derken,itmiş bizim oğlanı aşağı...İşte bacağı kırılmış...

YABANCI — Kırılmış mı?

ÇOCUK — Ah bacağım,dayanamıcam...

ANA — Öyle ya...Bak çocuğun hâline...

HOCA — Sus bakayım,oğlum,bak bu delikanlı doktor...

YABANCI — Durun ben bakayım...

ANA — Doktor mu?Allah gönderdi.

YABANCI — Açılın şöyle. (Çantasını kapar.Çocuğu muayene eder...) Azıcık kırıklık var...Çantamda tendürdiyotla sargı bezi olacak.Bir de tahta olsa.(Temizler,sarmaya başlar.Çocuk ağlamakta ve bağırılmaktadır.Sonra zayıflar.) Hani tahta verecektiniz...Yarın bunu alçılarız.Taze kemik,hoca efendi,hemen kaynar birbirine. (Kahvenin masalarından iki tahta sökerler.) Yumurta da koymak lâzım.Durun,şöyle sıkıca bağlıyayım...Tam da ne güzel yerleşti...Verin tahtaları...Kadınım,şöyle tut bakayım.Sık...Sık...Bak keratanın nasıl sesi kesildi?

(Muhtar,ağalar girerler,şaşırlar.)

MUHTAR — Ne var,hoca,ne oldu?

ONBAŞI — Bir vukuat mı var?

HOCA — Ayşe Kadının oğlunun bacağı kırılmış da...

MUHTAR — Bu yabancı da kim?

ANA — Doktor,muhtar,doktor.

YABANCI — Tamam,oldu,iyileşir gider.

HOCA — Bu delikanlı mı,iş arıyor.Bir garip.Buraya yolu düşmüş de...Çok iyi bir delikanlı.

ONBAŞI — Peki kimmiş?

HOCA — Bir garip zahir...

MUHTAR — Nasıl,delikanlı,iyileşebilecek mi?

YABANCI — İyi oldu bile...Yirmi gün sonra,yürümeye başlar.

ALİ AĞA — Yâni,efendime söylüyeyim,yâni bacak kırılmış mı?

MUHTAR — Kırılmış da,delikanlı tedavi etmiş bile...

YABANCI — Haydi,kadınım,sen git.Çocuğu götür...Bacağını oynatmasın...Tam yerini buldum,çıkartır.Yarın ben gelir görürüm çocuğu.Evinizi hoca bilir değil mi?

ANA — Sağolasın doktor beg,sağolasın...Bir tek evlâttır bu yumurcak...Hoca bilir evimi.Herkes gösterir sana.Ayşe Kadın,dedikten gayri...E,oğul kaç ölçek buğday istersin el emeği...Başka bir şey mi istersin yoksa?Para isteme,yoktur paramız.Hoca olsaydı;üç tavuk,yumurta,bir okka yağ isterdi...Senin piyasan nasıldır,bilmem.

YABANCI — Bana mı diyorsun?Üzülme,benim piyasam çok düşük.Yok canım,böyle işler için para almam.Paranın ne hükmü var?Sizin çocuğunuz iyi oldu ya...Haydi kalın sağlıcakla...

HOCA — (Kendi kendine) Para istemiyor,bir şey de almadı,vay...

ANA — Sağolasın oğul...Ellerin dert görmesin.İyi insanlar varmış daha dünyada.

(Çıkar,gider;kalabalık da çıkar.)

MUHTAR — E, delikanlı,şöyle buyurun oturalım.Yorulmuşsundur.(Otururlar.)

ALİ ve DERVİŞ AĞA — Hoş geldiniz.

ONBAŞI — Sefalar getirdin.

YABANCI — Hepinize hoş bulduk.

ONBAŞI — Buradan geçen bir yolcusunuz galiba.

YABANCI — Değil...Şöyle iş arıyorum da.Sizin köyü sağlık verdiler.Hocaya anlattım ya...Etraf köyler beni buraya gönderdi.

MUHTAR — Becerikli adama iş çöktür.Nasıl delikanlı okumuşluğun?

YABANCI — Az buçuk vardır.

MUHTAR — Çok iyi.Tuhaf canım,seni gözüm ısıyor gibi.

YABANCI — Olabilir.Derler ya insanlar çift yaratılmış. (Susar,sonra) Siz suya bakmaya gitmişsiniz.Hoca efendi dedi...Ne oldu?

MUHTAR — Su mu?O Ezrail çok fena...Şimdilik bir şey yok amma...Yakında basacak ovayı...

ALİ AĞA — Hep tohum ekmiştik...

DERVİŞ AĞA — Yazın da ısıtma bıyakmaz yakamızı biy tüylü.

YABANCI — Hendek filân kazmadınız mı?

MUHTAR — Kazdık,kazdık amma...Gel sen onu bizim Deliçay'a hendek et,edebilirsen...

YABANCI — Nerde açtınız hendekleri?

MUHTAR — Nereye olacak,suyun ovaya erdiği yere...

YABANCI — İşte onun için Deliçay böyle basar durur ovanızı...

MUHTAR — Ya nasıl etmeliydik?...

YABANCI — Suyu başından çevirmek veya inzibat altına almak lâzımdı.Türkçe'de bir söz vardır: "Balık baştan kokar..." Siz,ovada hendek kazıyorsunuz...Yukardan hızla gelen su hendek dinler mi?Hâlbuki yukardan,bir vadiye,meselâ Hasanköy vadisine yarısını çevirseydiniz,hem siz istifade ederdimiz,hem de onlar...Ayrıca,böyle baskınlar,sıtmalar olmazdı...

MUHTAR — Sahih be...Vallâhi hiç aklımıza gelmedi.Ben kendimi bildim bileli...O hendekler

oradadır...Biz her yıl şöyle,içindeki milleri temizleriz,olur biter...

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,siz mahendis misiniz?

DERVİŞ AĞA — Yok,fen memuyu gaiba.

YABANCI — Hayır,hiçbiri değilim.

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,öyle bir okkalı,şöyle efendime söyleyeyim,kafalı konuşuyorsunuz da...(Sükût)

YABANCI — Yoldan gelirken gördüm,o köprünüz çok kötü...

MUHTAR — Ha,köprü mü?Kullanmayız ki onu.

YABANCI — Ya nasıl oluyor?

HOCA — Nasıl olacak?Yazın incelen dereden,köprü altından geçerler.

YABANCI — Yazın öyle,ya kışın?

MUHTAR — Kışın da geçmiveriyoruz o tarafa veya at sırtında geçeriz.Köprü tehlikeli.

YABANCI — Tamir ediverin...

HEPSİ — Tamir mi?

MUHTAR — Ben kendimi bildim bileli o köprü öyledir.

YABANCI — Onu da tamir etmek lâzım.Sonra çocuklarınızın benizlerine baktım...Limon gibi...

DERVİŞ AĞA — Isıtmadan...

YABANCI — Kinin?

MUHTAR — Kinin mi?Yo...Ben kendimi bildim bileli zangır zangır titreriz ısıtmadan.

(Sükût)

MUHTAR — Bak delikanlı,benim bir köpeğim var...İştahdan kesildi...Bir şey yemez.Yarın bir bakıversen,derdi nedir?Olur mu?

YABANCI — Köpek mi?Olur bakayım.

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,bizim evin merdivenleri çok kötü...Hep aşınmış...efendime söyleyeyim.Sabahleyin düştüm,efendime söyleyeyim,şu dalım,çok ağrır,çok...

YABANCI — (Güler.) Peki sizin dalınızı da tedavi ederiz...Merdivenlerinizi de tamir...Bu

köyde bize çok iş var galiba...

MUHTAR — Bilgili,elinden iş gelir adam olduktan sonra tabîî...

DERVİŞ AĞA — (Yabancıya yaklaşır.) Size biy şey diyeceğim...Gizlice...

YABANCI — Bana mı?Buyrun...

DERVİŞ AĞA — (Gizlice) Bu köyde ipek kozası yetiştiyse,oluy mu acaba?

YABANCI — Burada mı?Tabîî...İklim müsait.Dut da var.

DERVİŞ AĞA — Aman kimseye deyiveyme...

ONBAŞI — (Gizlice) Okuma yazman var değil mi? (Yabancı evetler.)

ONBAŞI — Şey askerdeyken,şey yapamadım...Yazıyı öğrenemedim...Tezkere şey edince burakınca,buraya verdiler beni...Jandarma komutanı,şeyi bilirim sanır,yazıyı...Şeyleri,evrakları gönderir...Üç aylık evrak var...Şey yapamadım,cevap veremedim.Köyden biri geçer de cevapları,şey yapar,yazar...gönderirim.Şunları yazıverir misin?

YABANCI — Tabîî yazarım...(Güler.)

MUHTAR — Bir derdimiz daha var.Hoca deyivermiştir sana...Bir malim gelecek bize.

ALİ AĞA — Ama ne malimi.

HOCA — Malimlerin şahı tersinden.

DERVİŞ AĞA — Cahilin,ahlâksızın biri.

ONBAŞI — Her fenalık onda imiş.

MUHTAR — İşte biz o malimi istemiyoruz...Bir istida pullayıp kaymakama vereceğiz...

HOCA — İşte bu pulluyu yazacak adamları yok.

YABANCI — Peki niçin istemiyorsunuz o öğretmeni?

MUHTAR — Niçin mi?Baştan beri saydık ya delikanlı...Adı Murat'mış.Bizim Kör Veli'nin oğlu.Çobanın oğlu,bize malimlik mi yapacak?O kadar düşmedi köyümüz.

YABANCI — Bu Murat'ın hiçbir kötülüğünü kendiniz gördünüz mü?

HEPSİ — (Tek tek,dağınık) Biz mi şey.Yo...

MUHTAR — Görmedik amma...İşte bütün köylü öyle söylüyor.İnanmazsan dağa taş sor.Bunca ehali yalan demez ya.Adı çıkmış dokuz,inmez sekize.

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,böylesinin ne anası,ne babası,ne de kendi iyi idi.

ONBAŞI — Şey olmazsa koku çıkmaz ya...

MUHTAR — Ha,ha,onbaşım kendini unuttun...Şu “şey” lâfın kırk yılda bir kere işe yaradı.

(Sükût)

YABANCI — Peki olsun yazarız...

(Sükût)

YABANCI — Demin hoca efendiye de sordum.Sizin çocuklar hep böyle sokaklarda gezerlermiş...İstidadan sonra size bu yıl öğretmen vermezler.İsterseniz,onları haftanın bir iki günü okulda toplıyayım da okuma yazma öğrensinler hiç olmazsa.Bir daha dilekçe yazmak isterseniz onlar yazarlar.Koca okul binanız da boş kalmaz.

MUHTAR — Niçin olmasın?Tabii olur.

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,çok iyi olur.

HOCA — Şu delikanlıya bakınca,şaşkına dönüyorum...Doktordur,yapı ustasıdır,mühendistir,işte malim de olmak istiyor.

MUHTAR — Hepsini yapabilecek.Gözleri insana itimat veriyor.Ziraatten de anlıyor.

DERVİŞ AĞA — Lâfı bıyakalım.Delikanlı bu akşam bana misafiydiy.

MUHTAR — Yok bende.

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,bende.Hem de iyi yemekler var.

HOCA — İyi yemekler varsa beni çağır.

MUHTAR — Anlaşıldı,kavga edeceğiz.En iyisi delikanlı mektepte yatsın.Hepimiz yine yemekleri göndeririz.Nasıl olsa hep köyde kalacak.

HOCA — Biz onu hiç salar mıyız?

MUHTAR — Öyle ya işte okulda yerleşsin.

HOCA — Allah'ın işi.Şu gelecek malim hiçbir şey bilmez,o nimete lâyık;böyle pırlanta gibi delikanlı işsiz,gezer.Allah'ın işi,kimine kürk giydirir,kimine kolsuz yelek.

YABANCI — Öyleyse gidelim...beyler.Hava kararıyor.Bir an evvel yerleşeyim.Yarın işe başlamak gerek.

MUHTAR — Evet,işte başlamak gerek.

DERVİŞ AĞA — O malim gelmesin.İşte bizim istediğimiz malim buyadadıy.

HOCA — Evet burada.Onu bize Allah gönderdi,tam istediğimiz adam.

MUHTAR — Doğru dedin,hoca efendi,Onu bize Allah gönderdi.

HEPSİ — Evet,Allah gönderdi.Allah...

(PERDE KAPANIR.)

II. PERDE

(I. perdenin aynı dekoru.Yalnız ortalık düzeltilmiştir.Sandalye ve masalar düzgün.Kahve ve çitler badana edilmiş.Sahnedekilerin giyimleri bile değişmiş.Meselâ Muhtar kravat takmıştır.

Perde açılmadan önce çocukların söylediği Onuncu Yıl Marşı duyulur.Perde marş söylenirken yavaş yavaş açılır.

Sahne Hoca,Muhtar,Derviş ve Ali Ağalar vardır.Kulisten gelen marş sesini oturdukları yerden dinlerler.Yalnız,Derviş Ağa elini ve yağını marşa uydurarak yürüme talimi yapar.Diğerleri,önlerindeki kitabı okumakta ve deftere bir şeyler yazmaktadırlar.) (Marş bitince:)

DERVİŞ AĞA — (Elini çocuklara doğru sallayarak) Yaşayın siz,çocuklay,çok yaşayın emi.Ne güzel söylüyöyöy.Ah,ah,vallâhi bayıldım. (Masaya oturur.)

HOCA — (Elindeki kalemi ağzına batırarak yazmaya çalışır.Kâğıdı ta burnuna yanaştırmıştır.) İşte bu benimkine “kırkından sonra saz çalmak” denir.Baklava hakkı için öyle denir.A...İşte ortasında çizgisi...Ne çizgisi be...”Merdiven ayağı” de şuna...

ALİ AĞA — (Başını kaldırmadan) O senin dediğın.H harfidir,hoca,efendime söylüyeyim.

HOCA — Şuna bak,dünkü yayalar bugün atlı kesildiler başıma...”H” ne oluyor?Onun adı “hh” dır. “hh”

DERVİŞ AĞA — Bıyak,hoca bıyak...Eski çamlay baydak oldu...Ona şimdi he diyöyöy.

HOCA — Peki,peki anladık Deyviş Ağa.

DERVİŞ AĞA — A,bana Deyviş diyor.

MUHTAR — Yahu,kesin gürültüyü be...Ava gitmekten vazgeçtim,şu elifbeyi sökmek için.Siz tutmuş gürültü yapıyorsunuz.Hâlbuki Söğütlü avcıları haber salmışlar.Mısırlara bir domuzlar geliyormuş...Deme gitsin.

HOCA — Neüzübillâh...Gitseydin ya!

MUHTAR — Nerde gidersin?Evde çocukların tümü,bizim çifte köroğlular hep okumayı söktürdüler de bir ben kaldım.

ALİ AĞA — Ya...Efendime söyliyeyim,çok doğru dersin,Bizim evde en küçük kız benimle alay ediyor.

MUHTAR — Bak hasbaya,bak...

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim,bizi beğenmiyor..."Siz efendime söyliyeyim,okumasını bilmiyorsunuz." dermiş anasına...

HOCA — Bacak kadar çocuklar bizi beğenmiyor...

MUHTAR — Yo,hoca,gam yeme...Hakları var...

DERVİŞ AĞA — Vay,vay ya...

HOCA — Bizim delikanlı nerde kaldı?

MUHTAR — Unuttum hoca,soracaktım da...Caminin dış sıvaları bitmiş...Çatıdan sonra içerisini mi yapacaklar?

HOCA — Mihrap yıkılacaktı ya...Şimdi onu yapıyorlar.

DERVİŞ AĞA — A...yanına Y geliyse...neydi? Ha, ay...Evet gökte ay...pay...paylay...

HOCA — Şu delikanlının karşısında parmağım ağzımda kalıyor...

ALİ AĞA — Bizim tarla meselesini,efendime söylüyeyim,bir istida ile hallediverdi...

MUHTAR — Ya bizim köpeğe ne dersin?Geöenki avda bir görseydiniz haspamı...Keklikleri torbaya dolduracak vakit bulamıyordum...Ne yaptı,nasıl etti,köpek ayaklandı...

HOCA — Karnım...(Karnını okşar.) Değirmen gibi şimdi...Maşallah...Akşam hatun bir oturtma yapmış...Deme gitsin,vallâhi.Rüyada bizim palabıyık karşıma çıktı..."Hoca,kaç çeşit patlıcan yemeği bilirsin?" dedi.Şöyle durakladım...Aklımı evirdim çevirdim."Tavası,yağlı yoğurdu da dökersin üzerine,bol sarımsaklı...Sonra...karnıyarık...imambayıldı,müçver...hünkârbeğendi...silkme...patlıcan kebabı...patlıcanlı orman kebabı...sahan kebabı...ya salatası." Çöyle fırına verirsin patlıcanı...pişer.....Sonra...kabuğunu çekersin...Mübarek...Kendi kendine kalkar...sirkedir,sarımsaktır,zeytinyağıdır....Dur şu mendilimi çıkarıyım...

MUHTAR — Bırak hoca,bırak...Bunları anlattıkça ben de evdeki kötü yemekleri düşünüyorum...Şu delikanlı evleri,sokakları temizlemeyi,yattığımız odadan,davarları ayırmayı öğretti...iyi...bir de kadınlarımıza yemek çeşitleri öğretse...

DERVİŞ AĞA — O zaman deme gitsin...Vallâhi bizimki öğlende biy yemeği önüme koyuyoy...akşama yine...o...sabaha yine o..."Yaz vakti bu yemek kokmaz mı?" deyim de "Ben onu yeni pişiydim" dey. "Her zaman aynı yemek oluy mu ya?" deyim de "Ben anamdan böyle göydüm." deye kayşılık veyiy...

ALİ AĞA — Ya,efendime söylüyeyim neydi o sokakların hâli,leş...Haşa sizden,haşa hâkipayinden...

(Bu sırada sıra hâlinde çocukların ayak sesleri ve söyledikleri bir okul marşı duyulur.Ve sahnedekiler,kalkar ve gözleriyle takip eder.)

MUHTAR — Nasıl da kuruluyorlar.

HOCA — Köy değil arı kovanı,maşallah...

DERVİŞ AĞA — Bizimki evde ilk olayak çamaşığı sabunla yıkadı...Külle anası ağlaydı çamaşığılayın.

HOCA — Bir kişi,canım,bir kişi...Ne işler yaptı...Bilmediğimiz neler varmış...

MUHTAR — Her şeyi bırakın şu su meselesi (bilgi yelpazesini.net) az değil.Topladı köylüyü,üç günün içinde suyun yarısını çevirdi o tarafa...Bunca ehalinin ekini kurtuldu...Bir daha sel olmaz...

(Onbaşı oflaya puflaya girer.)

ONBAŞI — Selâmünaleyk...

HEPSİ — Ve aleyküm selâm,onbaşım.

MUHTAR — İyi,çabuk döndün.

ONBAŞI — Şey,kasabaya dün önleyin vardım...Şey yaptım,gezdim.Alacakları aldım.Şeyin siparişleri vardı,delikanlının.Onları şey yaptım.Defter,kalem,kâğıt,bir de şey,silgi...Bir de şey,neydi o muhtar,çınarın yanında söylemişsiniz.

MUHTAR — Önlüklük...

ONBAŞI — Hah,tamam...Of çok şey yaptım...yoruldum...Sağır,bir kahve al gel

bakalım...Size,şeyim var;havadisim...

MUHTAR — Ne havadisi yine...Gider gelir kara kara bir şeyler getirirsin...

HOCA — Kaymakam mı denişmiş yine?

MUHTAR — Kaymakam dedin de aklıma geldi...Gönderdiğim postu,tilki postunu almış mı?

HOCA — Hey,babana rahmet...Sabret anlatsın bakalım neymiş havadisi...

ONBAŞI — Bize gelecek şu malim yok muydu?Şu şey,ahlâksız malim...İşte o yok olmuş be...Kasabadan Buraya gidiyorum.” deye çıkmış,burada da yok,orada da yok...

MUHTAR — Buraya geleğim deye,çıkılmış mı?

DERVİŞ AĞA — Peki,neyeye gitmiş?

ONBAŞI — Onu kim bilir?

DERVİŞ AĞA — Yâni yey yayılmış,oyaya giymiş...

ONBAŞI — Tam öyle...Geçenlerde şeye indiğim zaman kasabaya,işye o gün o ayrılmış...Maarif şeyine,memuruna söyledim de şaşırđı.

MUHTAR — Bizim istida işini deyiverdin mi?

ONBAŞI — Dedim ya...”Biz hırsız,hem uğursuz o malimi istemeyiz,kaymakama pullu vereceğiz.” dedim.Şey,dedi,iyi olurmuş...Ama adam olmadıktan kelli.Ha,imza basacağız dedim...

MUHTAR — İmza deyince şaştı mı?

DERVİŞ AĞA — Doğru söyle;ne dedi?

ONBAŞI — Şaştı...”Siz şey basarsınız dedi...parmak...imza felan bilmezsiniz...”

ALİ AĞA — Sen ne dedin o zaman?

ONBAŞI — Elifbeleri gösterdim.”İşte,köye iletiyorum.” deyince,şey yaptı,şaşırdı...

DERVİŞ AĞA — Yaşa be,onbaşı;vay ol!

ONBAŞI — Bütün kasabada şu şeye,su işine şaşıyorlar.”Biz bildik bileli,deyorlar,sizin şeyde,köyde su baskını vardır.” Zor inandırdım.

MUHTAR — Şaşarlar,şaşarlar...

ONBAŞI — Sonra şeye,uğradım,şunun ismini deyiver,şeye canım,ha,sıtma mücadeleye uğradım...Hemen.”Kinin verin!” deyince hekim şaşırdı...”Köyümüze.” dedim; “Haydi,dedi,sizin köy kinin içmez.” İmzalı şeyi gösterince,kâğıdı...Yarım okka kinin verdi.”Daha da gönderirim.”

dedi...

HOCA — Bizim delikanlı için ne diyorlar oralarda?

ONBAŞI — Parmak ısıyorlar...”Okutuyor.” deyorum;”Malimdir.” deyolar,”Yok.” deyorum. “Köprüyü onardı.” derken;”Mühendistir.” deyolar.”Yok.” “Camiyi tamir etti.” “Öyleyse yapıcıdır.” “Değil.” “Peki?” “Arabalara çember taktı.” “Ha,anladık demircidir.” “Değil.” deyorum. “Peki.” “Isıtmanın köküne kiprit suyu” derken, “Şey,diyorlar,doktor.” “Değil.” deye karşılıyorum...”Yeni yeni şeyler ektik,sebzeyi turfanda biz vereceği.” “Ha,anladık,ziraat malimi.” “DEĞİL.” “e,PEKİ,NEDİR?” diyorlar. “Bilmiyorum...İş arayan garip bir kişi.” diyorum...Güldüler...Ben de onlara şey,şeyli bir lâf ettim,okkalı...Dedim ki: “Biz istediğimiz adamı bulduk,siz iki mum yakın da derdinize yanın.”

HEPSİ — Aferin,onbaşı.

ONBAŞI — Jandarma komutanının yanına vardım. “Şuraya şey at.” dedi...”İmza.”

Hiç” Elim ağrıyor,filan.” demedim,çakıştırdım şeyi,imzayı...

MUHTAR — Sen elifbayı bitirdin mi?

ONBAŞI — Bitirdim ya...Durun lâfım bitmedi,neydi o diteceğim?Tam dilimin ucunda.Ha,şey gelecekmiş buraya,şey canım...Adını unuttum. “Gönderdiğimiz malim gitmemiş git,rapor et.” diye birine,şeye telefon ettiler.

MUHTAR — Kime?

DERVİŞ AĞA — Valiye mi?

ONBAŞI — Değil...Hey canına,yolda ta şuraya gelinceye kadar hep tekrarladım.

MUHTAR — Ne dedin?

ONBAŞI — Ne mi dedim?Sayıklıyordum işte.Hep “müfettiş,müfettiş” diyordum da,unutuverdim...Tam buraya gelince unuttum.

MUHTAR ve DİĞERLERİ — (Gülerler.)

MUHTAR — İlâhi onbaşı,tuhaf adamsın.Allah cezanı vermesin,”müfettiş” diyorsun ya.

ONBAŞI — Hah,tam buldun muhtar.Evet,müfettiş gelecek...

HEPSİ — Müfettiş mi?

ONBAŞI — Evet,müfettiş gelecek.”Gönderdiğimiz öğretmen gelmedi mi?” deyecek.”Hayır.” O zaman bir rapor yazacak vilayete,altını imza ettirecek...

MUHTAR — Peki,o malimi ne ederler bulunca?

ONBAŞI — Ne mi ederler,şey yaparlar be,asarlar.

(Sükût)

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,aklıma bir şey geldi...Şu müfettiş geldiği zaman,"Biz o malimi istemiyoruz.Burada bir delikanlımız var,onu malim yapalım." diyelim.

DERVİŞ AĞA — Diyelim,vallâhi yapaylay da.

MUHTAR — Yapmazlar...

ONBAŞI — Onun şeyi yok,neydi o?

MUHTAR — Diploması yok...

HOCA — Diploma da ne olacak?Bak bu kadar işi beceriyor bu adam.

ALİ AĞA — İşe bakmazlar,diploma gerek.

KAHVECİ — (Yanaşır.) Çay mı?Ha,ne dediniz?

MUHTAR — Taze mi?

KAHVECİ — Çay mı?

HOCA — Süphanallah...Çay taze mi?

KAHVECİ — ay mı?

HEPSİ — ay...

KAHVECİ — Yeni demledim.

MUHTAR — Git getir haydi.

KAHVECİ — ay mı?

ONBAŞI — Haydi git.çay getir. (Kahveci gider.)

MUHTAR — Köyde herkes düzeldi,bir şu kaldı.

DERVİŞ AĞA — Bizim delikanlı neyeleyde?

ALİ AĞA — şu köprüye bakmaya gitti.Efendime söyliyeyim,üç yıldan beri kapalı olan köprüyü,efendime söyliyeyim,bir de gidin şimdi grn.

ONBAŞI — AŞağı yoldan geldim,on beş kadar,köy şeyi,geliyordu,delikanlısı,ellerinde kazmalar,kürekler.

MUHTAR — Ha,onlar mı?Onlar yukarki suya taŐtan set çekmeye gitmiŐlerdi.Kanal açıldı ya,etrafına duvar yapıyorlar.Dolmasın toprakla deye.

ALİ AĞA — Çok memnunum.Efendime söylüyeyim.Neydi o sıtmadan,selden hâlimiz.Şimdi şu ovaya bakın,efendime söylüyeyim,nasıl yeşermiş.Daha da yeşerir...Nerde o sazlar?...

HOCA — Bataklık,muhtara yarardı...İyi ördek avlanırdı...Kümen yıkılmış muhtar...(Sükût)

MUHTAR — Ben bir şeyden korkuyorum.Bu delikanlıya iyi alıştık...Yarın çekecek gidecek.Her iş yarım kalacak.

HOCA — Gitse yâni,sağ kolumu kaybetmiş kadar acırım,vallâhi...İşte karşıdan geçiyor...Şu yiğide bak,nasıl da salınıyor...

MUHTAR — (Dışarıya) Delikanlım,delikanlım.

YABANCI — (Dışardan) Beni mi çağırdın,muhtar?

MUHTAR — Gel bir acı kahvemi...

YABANCI — (Dışardan) İşim var ama,geleyim.

MUHTAR — İşte geliyor,Hep güler.

HOCA — İyi kuş amma,kafesten kaçırmamak.

DERVİŞ AĞA — Ya çok yazık oluy.

HOCA — Benim aklıma bir şey geliyor.

ALİ AĞA — Neymiş?

HOCA — Evermeli,beyim...Ondan âlâ demir kazık olur mu?Boynundan başlı dana gibi bir yere gidemez.

ONBAŞI — Everelim mi?Vallâhi çok,şey olur.İyi.

DERVİŞ AĞA — İyi ama ona lâyık biy kız bulmak zoy...

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,çoktan beri düşünürüm “yani” derim kendi kendime...Muhtar,kızma ama...efendime söy...

MUHTAR — De bakalım neymiş.

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,söyliyeceğim şu...Kızma muhtar.Senin Gülsüm ile şu yiğidi şöyle baş göz ediversek...

HEPSİ — Gülsüm'le mi?

ALİ AĞA — Niçin olmasın?Gülsüm iyi kız yani.

HOCA — Baklava hakkı için,çok iyi olur.Fakat bakalım kız ne diyecek?Muhtar ne diyecek?Delikanlı ne diyecek?

YABANCI — (Girerek) Selâmünaleyküm!Yine muhabbeti koyulaştırmışsınız.

HEPSİ — Ve aleykum selâm,buyrun...

HOCA — Muhabbet,şöyle revani gibim koyulaştı...İşin ucunda da zaten revani var ya.

MUHTAR — Otur bakalım,yine nerdeydin?

YABANCI — Okulda çocuklara ders ve iş verdim de,"Şöyle köprüye bakayım." dedim.Ne hâle gelmiş...İş epeyce ilerlemiş.Onbaşım,hoş geldiniz.

ONBAŞI — Hoş bulduk.

YABANCI — Siparişler geldi,değil mi?

ONBAŞI — Ne demek,sen emredersin de biz şey yapmaz mıyız?

DERVİŞ AĞA — Ben bizim ipek böcekleyini yine dutladım...Meşeye de hazırlanacağım...

YABANCI — Yo,daha vakit var.Bilirsin kırk beş gündür.

HOCA — Aferin,Derviş Ağa,gözü açık çıktın.

MUHTAR — Kimse düşünmedi.

DERVİŞ AĞA — Bana kalsaydı kıyk sene cesayet edemezdim;delikanlı yaptı.

MUHTAR — Ha bilir misin?Sana unuttuk söylemeyi.Bize gelecek malim ortadan kaybolmuş...

DERVİŞ AĞA — Sıy oluveymiş...

ONBAŞI — On beş gün evvel şeyden çıkmış,kasabadan...Gidiş,o gidiş.Kasabada bir tiyatrocunun
şeyle,kızla kaçtığıını söylüyorlar...

ALİ AĞA — Efendime söylüyeyim,onların öylesinden bu beklenir.Çobanın oğlu değil
mi?Anasına bak,kızını al...

ONBAŞI — Şimdi köye,şey neydi o,şey gelecek.

ALİ AĞA — Müfettiş.

YABANCI — Müfettiş mi?

HOCA — Malimiz gelip gelmediğine bakacakmış.

(Sükût)

MUHTAR — (Yabancıya) Niçin sustun?Bir şey söylemedin?Bilirsin,sen bizim akıl hocamızsın.Geçen gün ava giderken,çulluk mu,keklik mi vurayım deye sana akıl danıştım.O istidayı pullamakta geçe mi kaldık,ne dersin?

YABANCI — (Düşünceli) Yo,olmaz bir şey.Demek müfettiş gelecekmiş öyle mi?Kımmış bu müfettiş?

ONBAŞI — Şu müfettiş...Hani var ya...Bu bölgeye bakarmış...Hani konuşurken hep eliyle işaret eder.Boyna ellerini oynatır.Geçenlerde,nerdeydi o,ha,kasabada belediye kahvesinde...bir köylüye bir şeyler anlatırdı..."Kalem" dedi,böyle yaptı..."Kitap" dedi,böyle yaptı...Hiç konuşmasa,neydi o,insan ne demek istediğini anlar...

YABANCI — Halit Bey bu.

MUHTAR — Halit Bey mi?Evet,evet Halit Bey...(Sükût)

(Yabancı yavaş yavaş düşüncelerini atar.)

HOCA — Ne oldu,delikanlı,memnun olmadın?Korkma,biz seni köyden salıvermeyiz.Memur filân gelince olur ya çekinirsin...

MUHTAR — Yok canım,niçin çekinirsin?Köyün taşına sorsan,ondan memnundur...Benim köpek...

ALİ AĞA — Çobanlar bile,efendime söylüyeyim, "Bizim delikanlı" diyor da başka demiyor.

DERVİŞ AĞA — Herkes sevey onu.

ONBAŞI — (Gizlice hocaya) Açalım mı?

HOCA — (Gizli) Erken değil mi?

ONBAŞI — Şey,yo...

HOCA — Oğul,bak biz ne düşündük. “Seni baş göz ediversek.” diyoruz.Mektep köşelerinde tek başına oturmak iyi değildir.Er kişiye bir hatun gerek.

YABANCI — Beni mi evlendireceksiniz?

ONBAŞI — Seni ya...Hem de biliyor musun kiminle?Şeyle,neydi onun adı?Söyle...Muhtar neydi o?

MUHTAR — (Başını önüne eğer.)

DERVİŞ AĞA — Muhtayın kızı Gülsüm'le...

YABANCI — Gülsüm'le mi?(Başını eğer.)

HOCA — Her ikisi de başını eğdi.İyi,çok iyi...Eh,muhtar,uzun etme gayri...Ziyafet sana düşer...Çil çil altınları çıkar gömüden...Şöyle okkalı bir düğün...Dernekli filân...Yemeklerini de iyi yap.Çoktan beri etlisiyle,tuzlusuyla,tatlısıyla yemek yiyemedim.

MUHTAR — Vallâhi,delikanlıyı beğenirim...fakat...

HOCA — Fakatı ne?

DERVİŞ AĞA — Bıyakın biyaz nazlansın.

MUHTAR — Demem o deme değil.Bizimkinin,yani hanımın,aklını kurcalarmış bu mesele.Kıza açmış bir gün.Ağzını yoklamış.Kız “Olmaz...” filân demiş,nihayet (bilgi yelpazesi.net) baklayı ağzından çıkarmış.”Öğretmen olsaydı varırdım.” Demiş,dayatmış...Kabahat bende değil...

HOCA — Malim mi istiyormuş?...Zamane kızı...

MUHTAR — Ben bilmem,bir şeycik de demem,anası öyle diyor.

DERVİŞ AĞA — Ah,şu kadın milleti.

HOCA — Demek bu iş olmayacak.Kız malim istiyormuş,nerden buluruz malimi...Bizim ziyafet suya düştü desenize...

DERVİŞ AĞA — Bu olmadı işte.

ALİ AĞA — Efendime söylüyeyim,kızın lâfına bakmamalı.Onları bırakırsan ya davulcuya,ya zurnacıya kaçır...

YABANCI — Ağalar,sizi kırmamak için bu işi kabul edebilirdim,fakat kız istemedikten sonra,bu işi bırakalım.Olmayacak duaya amin denmez.

(Ağlayarak Çocuk II girer.)

ÇOCUK II — Kalem benimdi.

YABANCI — Ne oldu, Ali?

ÇOCUK II — Ver kalemimi, kalem benim.

MUHTAR — Ne oldu buna?

YABANCI — Kim bilir? Yine dövüşmüşlerdir. Söyle, Ali.

ÇOCUK II — Ahmet kalemimi aldı, istedim vermedi.

YABANCI — Hangi Ahmet?

ÇOCUK II — Koca Ahmet... Sonra bana vurdu. Ver kalemimi, kalem benim.

YABANCI — (Çocuğun omzunu tutup) Haydi gidip bakalım.

ÇOCUK II — Muhtar emmi, "J" nin üzerine nokta konur mu?

MUHTAR — Nokta mı?Şey,vallâhi...

ÇOCUK II — Akşam yolda sordun ya,öğrendin mi?

MUHTAR — (Kendi kendine) Bak yumurcuğa. (Açık) Ha,Ali,öğrenmedim.

YABANCI — Haydi Ali gidelim.Ağalar,ben biraz sonra gelirim.Siz buradasınız değil mi?Şunlara bakayım.Bir vazife veriyorsun,şaşıyorum,hemen bitiriyorlar.Sonra gelsin yaramazlık...

(Çocuk II ile çıkarlar.)

HOCA — E,muhtar,demek yollarda çocuklara soruyorsun artık?

MUHTAR — Yok,şöyle imtihan için sordum.

ONBAŞI — Fakat sen şey veremedin,cevap...Nasıl imtihan?

MUHTAR — Aman siz de...

MÜFETTİŞ — (Dışardan) Oğlum atı gezdir de öyle bağla...

MUHTAR — Bu kim?

ONBAŞI — Müfettiş geldi galiba?

MÜFETTİŞ — (Dışardan) Yem mi?Heybede var ya...Haydi oğlum...

DERVİŞ AĞA — Dananın kuyyuğu kopacak.

MÜFETTİŞ — (Girerek) Ağalar,selâmaleyküm.

HEPSİ — (Kalkarak) Ve aleyküm selâm.Buyrun.

MÜFETTİŞ — Ha şöyle oturayım.Çok yoruldum.Bittim vallâhi.

MUHTAR — Öyledir at üstünde yorulur insan.

ALİ AĞA — E,efendime söyliyeyim,hoş geldiniz.

MÜFETTİŞ — Hoş bulduk,efendim.

ONBAŞI — Ne diyecektim?Ha,hoş geldin beyefendi.

MÜFETTİŞ — Hoş bulduk,hoş bulduk.

MUHTAR — Hoş geldin,müfettiş bey.

MÜFETTİŞ — Hoş bulduk,hoş bulduk,muhtar.

HOCA — E,müfettiş bey,baklava hakkı için hoş geldin.

MÜFETTİŞ — Hoş bulduk,hoca efendi.

DERVİŞ AĞA — Hoş geldiniz,sefalay getiydiniz.

MÜFETTİŞ — Hoş bulduk...(Terini siler.) Of,of...

KAHVECİ — (Yanaşır.) Efendi,hoş geldin,çaydan,kahveden?

MÜFETTİŞ — Hoş bulduk.

KAHVECİ — (Ağzından kapar.) Hoş geldin,hoş geldin...

MÜFETTİŞ — (Sinirli) Hoş bulduk!Hoş.

KAHVECİ — Hoş geldin,çay mı,kahve mi?

MÜFETTİŞ — Haydi,kahve olsun.

KAHVECİ — (Sorar.) Çay?Şekeri yanda mı,içinde mi?

MÜFETTİŞ — Hey,Yarabbim,çay değil,kahve,kahve...(Kahveci “peki peki” diyerek gider.)

ÇIRAK — Müfettiş emmi,hoş geldin.Bunu da delikanlı öğretti bana.

MÜFETTİŞ — Hey,Yarabbim,hoş bulduk,başka yok mu?Üstüm böyle vıcık vıcık oldu.At nallarını yere vurup durdu. (Her söylediğini şeyin hareketini elleriyle yapacaktır.) Baktım,yavaşladı,vurdum kırbacı...Şak,şak...Başladı o zaman koşmaya.Takır takır...takır.

(Kahvedekiler etrafa bakınırlar,başka kimse kalmadığına karar kılınca.)

MUHTAR — Merhaba,müfettiş bey...

MÜFETTİŞ — (Sözüne devam etmektedir.) Tekrar çaldım kır...Ha,merhaba,şak şak...

HOCA — (Keser.) Merhaba,beyefendi.

MÜFETTİŞ — (Sinirli) Merhaba...şak şak kırbacı...

ONBAŞI — (Keser.) E,şey merhaba,merhaba.

MÜFETTİŞ — (Sinirli) Merhaba...Suya geldik şırıl şırıl,kıvrım kıvrım ak...

DERVİŞ AĞA — (Keser.) Meyaba,müfettiş bey.

MÜFETTİŞ — Böyle böyle akıyordu.Ha,merhaba,ağa,merhaba...

ALİ AĞA — (Keser.) Efendime söyliyeyim,merhaba...

MÜFETTİŞ — Köye yaklaştık,at başladı uflayıp puflamaya...Merhaba,merhaba...Şöyle şöyle okşadım...

ÇIRAK — Merhaba,müfettiş bey.

MÜFETTİŞ — (Kızar.) Merhaba.Bey birader,hâlâ bitmedi mi?Derken,efendim,at şöyle düşer gibi olur,çekerim dizginleri.(Tarif ederken,oturduğu sandalyede düşer gibi olur.Tutarlar.) Hop,tutun!Oh...

ALİ AĞA — Efendime söyliyeyim,yani efendim,merhaba.

MÜFETTİŞ — Merhaba,merhaba.

KAHVECİ — (Yanaşmıştır,çay getirir.) Buyrun beyefendi,E,merhaba...

MÜFETTİŞ — Yine sen mi?Merhaba.

KAHVECİ — Bir şey demedim,"merhaba" dedim de.

MÜFETTİŞ — Peki...(Kahveci gider.)

DERVİŞ AĞA — Nasıl oldu da gitti hemen.

ÇIRAK — Merhaba,bayım.Bizim delikanlı öğretti de...

MÜFETTİŞ — Mer...ha...ba...Çıldırılmamak imkânsız...Efendim,at,şöyle vıcık vıcık terlemiş...

(Kahvedekiler, “merhaba” diyecek başka adam kaldı mı,kalmadı mı diye bakarlar sonra.)

MUHTAR — Nasılsın müfettiş bey,çoluk çocuk?

MÜFETTİŞ — Ha,hamdolsun,ellerinizden öperler.

DERVİŞ AĞA — İyisiniz inşallah?

MÜFETTİŞ — Ben mi?Çok iyiyim.

DERVİŞ AĞA — Çoluk çocuk?

MÜFETTİŞ — Onlar da iyi.Suyunuz ne soğuk,içtim de dişlerim zangır zangır...

HOCA — E,müfettiş bey,hatırı âlinizi sual eylemek bize de nasip ola.

MÜFETTİŞ — Bendenizin mi?Çok iyiyim.Yoksa acayip hâlim mi var?

HOCA — Allah,afiyet versin...

MÜFETTİŞ — Ya sudan bahsediyorum.Efendim,insanın dişleri zangır zan...

ALİ AĞA — (Hemen keser.) Efendime söylüyeyim.İyisiniz inşallah...

MÜFETTİŞ — Hey Allah'ım,çok şükür.Süphanallah...ne diyecektim?...

ONBAŞI — Müfettiş bey,afiyetesiniz,şey,inşallah?

MÜFETTİŞ — Afiyetim mi?Yerinde canım,yerinde...Üçten dokuza şart olsun,bırakın yakamı artık...

MUHTAR — Yo müfettiş bey,âdettir bizde bu.Bir cigara içmez misin?

MÜFETTİŞ — Haydi içeyim,pek kullanmam da...Nefes darlığı yapar,efendim,bende...Yokuş filân çıkarken başlar bir tikanıklık...(Nefes darlığı taklidi.)

DERVİŞ AĞA — Müfettiş beg,biy cigaya mı?

MÜFETTİŞ — Sağol,mersi,aldım.

DERVİŞ AĞA — Dayılıyım.

MÜFETTİŞ — Haydi,hatırın için. (Alır.) Şuraya takalım. (Bir kulağına takar.) Ya,dediğim gibi tıkar gider.

ONBAŞI — (Kalkar.) Yak bir sigaramı.

MÜFETTİŞ — (Az alıngan) Yaktık ya.Teşekkür.

ONBAŞI — Şey şey ederim,darılıırım.

MÜFETTİŞ — Haydi bakalım,senin de hatırın kalmasın... (Alır.) Şunu da şuraya. (Öteki kulağına takar.) Nefes darlığı çok kötü.

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,bir cigara içer misiniz?Buyrun yani.

MÜFETTİŞ — (Çileden çıkmış) Vallâhi...Hey yarabbi,âdet,âdet...bu da âdet ha...(Alır ateş için ceplerini ararken,hepsi kibritleri yakıp uzatırlar.)

HEPSİ — Yak,müfettiş bey.

MUHTAR — Buyrun.

DERVİŞ AĞA — Buyadan.

ALİ AĞA — Yakar mısın?

MÜFETTİŞ — Tuhaf...Vallâhi tuhaf...Sizin bu köy âdetleriniz...

KAHVECİ — (Elinde maşa ve ucunda ateşle gözükür.) Yakacak mısın?

MÜFETTİŞ — Yaktım,sağol...

KAHVECİ — Ha,sonra mı?Yakacak mısın?

MÜFETTİŞ — Yanıyor.

KAHVECİ — Ateş mi?İşte.

MÜFETTİŞ — (Yerinden fırlar ve kahvecinin yüzüne üfürür.Bak...ya...nı...yor.

KAHVECİ — Peki yakma.Ne bağıryorsun?Karşında sağır mı var?

MÜFETTİŞ — (Oturur.) Ne misafirperverlik.(Sükût) Niçin geldiğimi biliyorsunuz."Malim gelmemiş de onu rapor et." diye telefon ettiler bana.Öteki köydeydim,karakoldan istediler.Sonra,bir de bir istida mı,ne pullamışsınız.(Pul yapıştırma taklidi) İmza da ettiniz mi? (İmza taklidi)

MUHTAR — Demek bunun için geldiniz?

MÜFETTİŞ — Öyle ya...Gelmeme sebep hem raporu yazmak,hem de sizin dilekçeyi soruşturmak.Köy bu düşüncede mi?

MUHTAR — Vallâhi müfettiş beg,biz istemiyoruz bu malimi.Çünkü...

MÜFETTİŞ — Çünkü?

MUHTAR — Bu köyden gitme ahlâksızım biridir.

HOCA — Onun ne adam olduğunu biliyorlar hep.

MÜFETTİŞ — Yok,bildiğiniz gibi değildir.

HOCA — Biliriz bu yeni yetişme öğretmenleri.On para etmezler.Onların okuttuğu elifbe elifbe olmuyor da başka şey oluyor.

ALİ AĞA —Sonra efendime söyleyeyim,biz köyümüze uygun adam bulduk.Efendime söyleyeyim,çok çalışkan,bilgili,ahlâklı bir delikanlı...

ONBAŞI — Ya,ya...Neydi o,şey...köyümüzü onardı...Bak çocuklar,şeyde,mektepte okuyor.

MÜFETTİŞ — Sahih,bütün köyler ağızlarının suyunu şöyle akıtarak,hep bu köyü anlatıyorlar.“Şöyle iyi,böyle iyi.” diyorlar...Sonra da ağızlarından delikanlıyı düşürüyorlar.

MUHTAR — Benim av köpeğimi de iyileştirdi.Geçen günkü avda...delikanlıyla beraber gitmiştik...truv truv..pır pır dökülüyor avlar.

HOCA — (Keser.) Fazla lâfa ne hacet...Bir muallimin yaptığı her şeyi bu delikanlı yapıyor.

DERVİŞ AĞA — Fazlasiyle...

HOCA — Malim o,doktor o...midemi iyi etti.Mühendis,usta,demirci...Müfettiş beg,siz şu mektep işinden anlarsınız.Bizim köylere malim verecekseniz,bu delikanlı gibi malim yetiştirin de verin.Delikanlıyı örnek tutun.

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,müfettiş bey,sen bilirsin,şunu bize malim yapiver.Hem hayırlı bir iş de var.Efendime söyleyeyim,muhtarın kızı Gülsüm...

MÜFETTİŞ — Anladım...Fakat nasıl olur?O mektep medrese mezunu değil...Diploması yok.

MUHTAR — Çok şey biliyor,mal meydanda.Senin mektebinden kapı kadar diploması olan bunları bilmez,değil mi?

ONBAŞI — Müfettiş beg haklı...Yapamaz onu,şey,malim...Sonra adamın elini şey yapıp bağlayıp atarlar dam altına...

MUHTAR — Peki,netsek şu gelecek adamı?

MÜFETTİŞ — Bu düşünülecek bir iş değil.Mademki öğretmen gelmedi,tebellüğ ve meyil müddetini de geçirmiştir.Müstafi addedilir.Ayrıca,siz “Bizim köylüdür,tanırız,iyi adam değildir.Köye gelirse verimli olmaz.” dye dilekçe yazarsınız,olur biter.Yenisini verirler.

HOCA — Al sana...Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak buna derler.(Sükût)

MÜFETTİŞ — Bu yeni adamınız çocukları okutuyor mu?

MUHTAR — “Çocukları” ne demek...Bizi bile okutuyor.Ben alifbeyi öğreneli on gün oldu.

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,yalnız muhtar,efendime söyleyeyim,”j”nin üzerine nokta konulup konulmayacağını bilmiyor.

MUHTAR — Yooo...Bilirim.Gün doğusundan rüzgâr eserken gün batsından tavşana doğru gidersen;ördek sürüsü uçarken,önündeki ördeğe nişan alırsın;arkadakine değil.Bunları nasıl bilirim o dediğini de bilirim...

MÜFETTİŞ — Beyler,şimdi ben raporu yazarım,tabî “gelmemiş” diye bildiririm.Sonra sizin istidayı kaleme alırız,pullarız(yazı ve pul taklidi) Kaymakam beye veririz.O da muameleye koyar.Kendisine de söyleriz,size iyi bir öğretmen verirler...Çalışırız.

MUHTAR — Hey sağolasın.Yalnız iyi öğretmen versinler.Birader,bizde bilgi yok,onlarda cim karnında bir nokta...

ONBAŞI — Neydi o?Bir söz vardı canım?Tam dilimin ucundaydı...Ha,dur.Of yine kaçırdım,ha tuttum...” İki,iki çıplak bir şeye hamama gerek.” Öyle değil mi?

MÜFETTİŞ — Ben bu akşam döneyim.Siz şu kağıdın altına “Öğretmen gelmedi.” diye imza ediverin.Sonra üzerini doldururum.Dört kişi yeter.Şu kâğıda da imza atın...Bunu da öğretmeni istemiyoruz diye imzalayın...(Ağalar,verilen kalemi yalaya yalaya iki kağıda da imza atarlar.İmza atarken,imzaların harflerini acemi acemi kekelerler.) (Sonra onlar imza ederken kulisten yabancıнын sesi duyulur.)

YABANCI — Hey çoban,koyunlara yemden evvel su verilir.Patlatırsın hayvanları...

MUHTAR — Bizim delikanlı.

ONBAŞI — Şey,bizim delikanlı,hani söylemiştik ya...

MÜFETTİŞ — Görsek bari.(Kâğıtları cebine kor.)

YABANCI — (Dışardan) O koyunun bacağı nasıl oldu?İyi mi?...*(Sükût)* Peki...Yarın öbürünü de getir...Kelebek olmuş galiba...Kara koyun yem yemiyor mu?Dedim ya kelebektir. *(Sahneye girmiştir,yarı yarıya arkası dönüktür;konuşur.)*

MÜFETTİŞ — Bu mu?

MUHTAR — Evet,köyün peygamberi.Meteliksiz geldi.On beş gündür yüz bin bankonot yapabiliirdi.Yine meteliği yoktur.İyi nişancı da...

(Yabancı döner,ayağında lâstik çizme ve sırtında işçi tulumu vardır.)

MÜFETTİŞ — A,a,a...

DERVİŞ AĞA — *(Farkında değildir.)* A'dan sonra B geliy,müfettiş bey.

MÜFETTİŞ — A...A...A...A...

MUHTAR — Küçük A mı,büyük A mı?

MÜFETTİŞ — Vay,siz burada ha?

MUHTAR — Ne oldu müfettiş bey?

HOCA — (Döner.) Şaşırdın,bey,tanışır mıydınız?

YABANCI — (Başını yere eğmiştir.) Böyle olacağını biliyordum.Mızrak çuvala sığmaz.

MÜFETTİŞ — Gözlerime inanamıyorum...

HOCA — Ne oluyor size,Allah'ınızı severseniz?

MÜFETTİŞ — Ne olacak...Siz böylesiniz vallâhi. (Elleriyle tereli işareti yapar.) Deli yani,öğretmen burada işte.

HEPSİ — Ne öğretmeni?

MÜFETTİŞ — İstemediğiniz öğretmen.

MUHTAR — Vallâhi,anlamıyorum.Ne söylüyorsunuz?

MÜFETTİŞ — Sizin köye bir öğretmen gelecekti ya?

HEPSİ — Evet.

ONBAŞI — Şu ahlâksız Murat.

MÜFETTİŞ — Evet, öğretmen işte bu.

HEPSİ — Yapma.

MÜFETTİŞ — Kısmet ayağınıza gelmiş ve farkında değilsiniz.(Hepsi şaşkın ve mahçuptur.)

MUHTAR — (Kendi kendine) Vallâhi yüzümü kaldırıp da bakamıyorum.Amma atıp tutmuştum.(Arkasını döner,yerin dibine batmıştır.)

ONBAŞI — Vay...Öldüm...Neler söylemişim.(Döner mahçuptur.)

ALİ AĞA — Efendime söyleyeyim,ben ne ettim,neler söylemişim.Tuh...(Döner.)

DERVİŞ AĞA — Ya ben ne heyzeley yemiştım.(Döner.)

HOCA — Ya,ben nasıl bakayın malim beyin yüzüne?(Döner.)

(Sahneye bir üzüntü çökmüştür,köylüler mahçupluktan,diğerleri bu durumdan sıkıntılıdır.)

MÜFETTİŞ — Eee,merhaba,Murat Bey.Kasabadan bir ayrıldınız...Arabanız tıkr tıkr gitti.Ben sizi gitti,vazifeye başladı sanıyordum.Halbuki kasabadan telefonla sizin için,pır kaçmış dediler.

YABANCI — Bakın yine buradayım.

MÜFETTİŞ — Yaa.Hem buradasınız,hem burada değilsiniz.

YABANCI — (Güler.) Gölgem.

MÜFETTİŞ — Bunlara iyi oyun oynamışsınız.(Sükût)

YABANCI — Ağalar...Hepiniz yüzünüzü döndünüz.

MUHTAR — Sus,malim bey,biz ne aldanmışız.Utanıyorum,utanıyorum.

YABANCI — Ağalar,size karşı hürmetim ve sevgim vardır.Her insan gibi siz de aldanabilirsiniz.

ONBAŞI — Fakat,neydi o?Böyle aldanmak çok acı.

ALİ AĞA — Biz,efendime söyleyeyim,yâni,ne umduk,ne bulduk.

HOCA — Yer yarılrsa da dibine girsem.Senin nene gerek âlemin adamı hakkında konuşmak...

DERVİŞ AĞA — Neyden lâf ettim.Dilim kopsaydı.

YABANCI — Böyle demeyin,ağalar.Ben kabahati sizde bulmuyorum.

MUHTAR — Ya kimde kabahat?

YABANCI — Kabahat sizde değil.Zamanda,evet zamanda.Gördüğünle değil de,işittiğinle düşünen,dedikoducu zamanda.O işitilen şeylerin içinde bir kırıntı bile doğru yoktur.Her ağız uydurduğu yalana biraz sonra,diğer sokak başında kendi inanır...Benim annem de,babam da temiz insanlardı.Bunu sizlere delilleriyle ispat edeceğim.

HOCA — Bak bu doğru.Biz şu malim beyi nasıl biliyorduk,karşımıza nasıl çıktı.

MUHTAR — Boğazıma bir şeyler tıkanıyorçNeler söyledik,neler söyledik senin için...Utaniyorum...

DİĞERLERİ — Utanıyoruz,vallâhi...

YABANCI — Ben bu sözü,yani şu “utanıyoruz” sözünü,sizin değil de bizi kötöleyenlerin hepsinin ağzından çıkmış sayıyorum.Sizin geri dönüşünüz ve utanışınız,bana istikbâl için bir ışık gibi görünüyor.

ONBAŞI — (Güler.) Neydi o?Hani bir söz vardı.Yanlış hesap,neydi muhtar?...

MUHTAR — Yanlış hesap Bağdat'tan döner.

HOCA — Gel,oğul,ben başlayayım.Benden yaşlı olsun,vallâhi,elini öperim,gel öpeyim alnını...Kusura bakma,bilmeden söyledik.

(Öper.)

ALİ AĞA —Efendime söyliyeyim,bundan sonra şu gözlerimle görmeden,elimle dokunmadan,efendime söyliyeyim,bir şey söylersem,söylenenlere inanırsam,kafam kopsun.

(Yabancıyı öper.Muhtar,Derviş ve onbaşı da öper.)

MÜFETTİŞ — Sevinçten bir şey söyleyemiyorum.Köylerimiz,evet,köylerimiz.böyle kalkınıyor.İşte raporu yırtıyorum.Ya o imza ettiğiniz diğer kâğıdı ne yapayım?

MUHTAR — Ne mi edeceksin?Onu da yırt.

HOCA — (Atılır.)Yoooo,yooo,yooo...Yırtma...İmzalarımızın üst tarafına şöyle yaz,baklava hakkı için şöyle yaz...Şöyle: "Kaymakamlık Ulu Makamına" Bakma müfettiş beg,biz (bilgi yelpazesi.net) eskiyiz,sonra pek o kadar da mürekkep yalamadık,sen uydur gayri.Evet, "Kaymakamlık Ulu Makamına,biz Derecik Köyü ehalisi,yeni gönderdiğiniz malimden pek memnunuz...Biz istediğimize kavuştuk,darısı diğer köylerin başına." İmzalar zaten var.Nasıl?

HEPSİ — Yaşa hoca.

HOCA — Baklava hakkı için bunları böyle yaz.Yazmazsan,öteki dünyada yakanda olur on parmağım.

YABANCI — Hoca,bu fazla...

HOCA — Yo bu fazla değil...Daha eksik...Bitmedi.Ağzımı tükürük boğdu. (Muhtarın önüne durur.Arkasını verir,eğiktir.) Şu arkama bir yumruk vur.

MUHTAR — Niçin?

HOCA — Vur canım,tıkandım...

MUHTAR — (Vururken) Ne yedin de tıkandın?

HOCA — Bir daha.

MUHTAR — Hey,hocam,al bir daha.

ALİ AĞA — Hoca ne yedin de tıkandın böyle?

HOCA — Daha yemedik,yiyeceğiz...Hem de böyle lenger lenger pilâvlar,tepsi tepsi börekler,sini sini baklavalalar...Etlr...Oh,yine tıkanıyorum...(Yutkunur.) Bir daha vur muhtar.Bir daha,şöyle pekçe...pekçe.

DERVİŞ AĞA — Hoca,neyde yedin?

HOCA — Ziyafette...Daha doğrusu düğünde.

HEPSİ — Hangi düğünde?

HOCA — Tuh be...Ben size ziyafetten söz ederim de ,niçin olduğunu demem.Muhtarın kızı ne demiş?

MÜFETTİŞ — Ne demiş?

HOCA — “Delikanlı,malim olsaydı,ona varırdım.” dememiş mi?

HEPSİ — Ya,sahih.

MÜFETTİŞ — Delikanlı da malim çıkiverince...

HOCA — Bize de ziyafet gözükyor.Öyle değil mi,muhtar?

MUHTAR — (Cevap vermez,başını eğer.)

HOCA — Ha,anladım.Kız babası...Naza çekiyor kendini.Çek bakalım.Hakkındır.Gülsüm,çiğdem gibi kız.Peki.(Cübbesini toplar,gayet itinalı olarak muhtarın önüne gider,eğilip selâm verir.) Muhtar Bey,Allah'ın emri,Peygamber'in kavliyle kızımız Gülsüm'ü,oğlumuz Murat'a istiyoruz.Desti izdivacına talibiz.

MUHTAR — (Sıkılğan) Şey bilmem ki...Ne diyeyim?

HOCA — Ne mi diyeceksin?Aklın varsa şöyle dersin muhtar: “Verdim.” Böyle de,çünkü Murat gibi kısmet,ancak kırk yılda gözüdür.Kuyruklu yıldız gibi.

MUHTAR — Peki,hoca.Ben de kızımı kuyruklu yıldız veriyorum.

HEPSİ — Yaşa,muhtar,yaşa.

HOCA — Bu iş de bitti,işin bitmesi demek,bizim yemeklerin gözükmesi,demektir. (Durur.)
Yalnız,şaka bir tarafa,ben hâlâ kendime gelemedim.Yahu amma da aldanmışız.Tüh tüh...

DİĞERLERİ — Yaaaa...Amma da aldanmışız!

(Bu söz tekrar edilirken perde kapanır.)